

KULTUREN

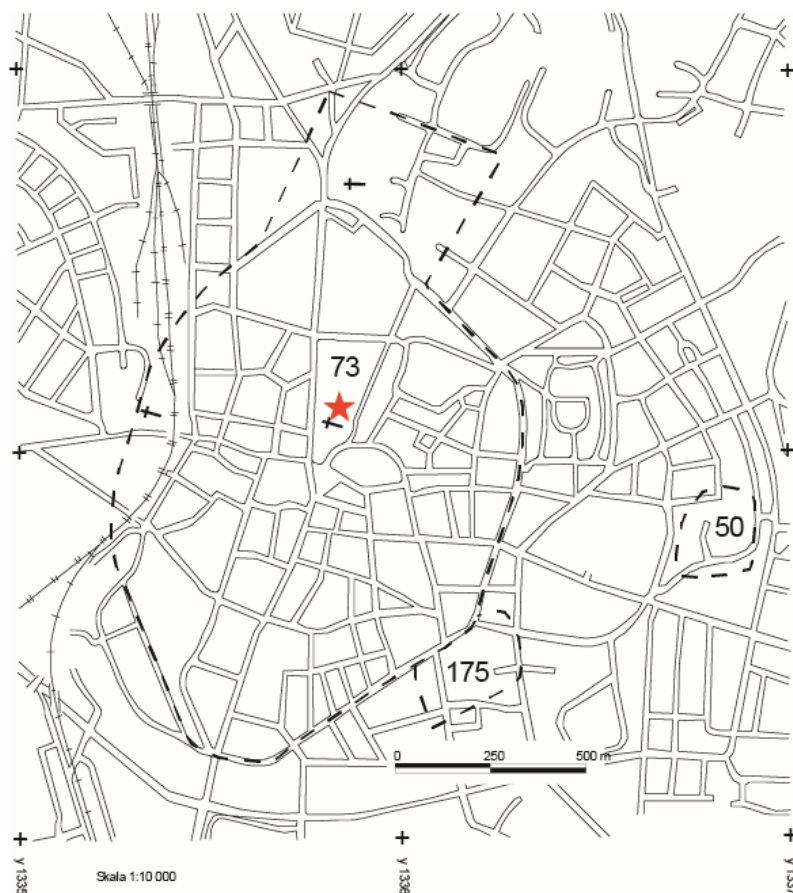

Kv Universitetet 1,
Lundagård, fornlämning Lund 73:1
Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län
Arkeologisk förundersökning 2014

KULTURMILJÖRAPPORT 2015:34
GERTIE ERICSSON OCH AJA GULDÅKER
KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Innehåll

Inledning	3
Fornlämningsmiljö	4
<i>Arkeologi</i>	<i>6</i>
<i>Bilder.....</i>	<i>6</i>
<i>Kartor.....</i>	<i>6</i>
<i>Skriftliga källor</i>	<i>7</i>
Sammanfattning av fornlämningsituationen	9
Tidigare arkeologiska iakttagelser	10
Genomförande och resultat	12
Målsättning inför den arkeologiska förundersökningen	12
Fältarbetet.....	12
Genomförande.....	14
<i>Schakt 1 och 2</i>	<i>14</i>
<i>Schakt 3</i>	<i>15</i>
<i>Schakt 4</i>	<i>18</i>
<i>Schakt 5</i>	<i>19</i>
<i>Schakt 6</i>	<i>21</i>
<i>Schakt 7</i>	<i>22</i>
<i>Schakt 8</i>	<i>23</i>
<i>Schakt 9</i>	<i>24</i>
Resultat	26
Förslag till fortsatta åtgärder	28
Sammanfattning	29
Administrativa och tekniska uppgifter	32
Referenser	33
Bilagor	34
Bilaga 1: Makroskopisk analys av jordprover från FU Kv Universitetet, Lund.....	35
Bilaga 2: Ritningar.....	38
Bilaga 3: Fyndlista	65

Figur 1. Fornlämning 73, Lunds medeltida stad, med Lundagård markerat med en röd stjärna.

Inledning

Inför nyplantering av träd i Lundagård, genomfördes en arkeologisk förundersökning i kv Universitetet 1, Lund, enligt Länsstyrelsens beslut (Lst dnr 431-15564-2014). Trädförnyelsen år 2014 skulle beröra huvudsakligen två alléer, filosofgången och den sneda västra allén. Dessutom tillkom två träd i den sneda östra allén, där de äldre träden har fällt. Öster om Askallén tillkom ytterligare två träd. Ett träd skulle planeras söder om den östvästligt orienterade långa allén (figur 2). Nyplanteringen omfattar 377 m² ingreppsyta.

Då parken är byggnadsminne är arbetet med nyplantering ett viktigt led i att bevara dess forna utseende. Det som kallas det *Egentliga Lundagård* är skyddat och klassificerat som statligt byggnadsminne sedan år 1993, enligt regeringsbeslut 1993-06-24, nr 38. Det *Egentliga Lundagård* motsvarar den tomt som tidigare tillhört ärkebiskopens residens, och det är därmed inte hela det område som i dagligt tal kallas för Lundagård, som omfattas av byggnadsminnesförklaringen. Under mark finns lämningar efter ärkebiskopens residens, som endast i begränsad utsträckning berörs av arkeologiska undersökningar.

Under medeltiden utgjorde platsen läget för biskopens och senare ärkebiskopens residens och förvaltning. Biskopens gård kan ha etablerats omkring år 1060. I samband med att Lund blev säte för det nyinrättade ärkesätet år 1103/04, förändrades gården till ett residens med flera monumentala byggnader som omgavs av murar, vilka uppfördes från 1100-talet till 1400-talet (Gardelin et al 1997 s 99). Residenset har varit föremål för flera mindre arkeologiska undersökningar och omtalas i skriftliga källor (Andrén et al 1995 s 8ff; Gardelin et al 1997 s 15f). Sammanfattningsvis bestod residenset av ett antal byggnader och öppna ytor. Norr om byggnadskomplexet låg ärkebiskopens trädgård. Residenset omgärdades av en mur.

I samband med reformationen år 1536 övergick Lundagård i den danska kronans ägo och blev residens för den kungliga befallningshavaren i Lundagårds län. En ny byggnad uppfördes mellan åren 1578-1584 i områdets norra del, som idag brukar gå under namnen Lundagårdshuset eller Kungshuset. På samma plats har det tidigare funnits en äldre byggnad (Sundnér et al 2006 s 4).

När länet drogs in under Malmöhus år 1655 donerade kung Fredrik III Lundagård till rikshistoriografen Vitus Bering. Egendomen såldes vidare år 1660 till biskop Peder Winstrup, som året därpå fick Lundagård som en personlig förläning av svenske kungen (Löwgren 1953 s 34ff; Törje 1959 s 9f). Husen omtalas då bestå av murverk, och Peder Winstrup fick till stånd en genomgripande reparation av husen. Biskopen dog år 1679 och därefter förefaller gården ha hyrts ut. År 1688 blev Lundagård, genom ett kungligt brev överlämnat till universitet och i byggnaderna bedrev akademien verksamhet i ungefär 70 år (Löwgren 1953 s 34ff; Törje 1959 s 10). Vid universitetets övertagande var byggnaderna i förfallet skick och med akademiens begränsade resurser kunde endast smärre reparationer genomföras (Törje 1959 s 11). Eftersom flera byggnader stod som ruiner valde man år 1692 att bryta upp sten ur dem till försäljning. På så sätt införskaffades medel för att restaurera den förfallna stängslingen runt gården. Medeltida murar stod kvar ända in på 1730-talet, då det framkom ett förslag om att anlägga ett ridhus i Lundagård, något som dock aldrig kom till stånd. De ovan mark synliga murarna togs slutligen bort i samband med anläggandet av Hårlemans park (Törje 1959 s 13; Gardelin et al 1997 s 16). Hur mycket av murverket som ännu finns kvar under mark är oklart. Nya murar runt området med portar i öster och väster uppfördes under 1740-talet (Törje 1959 s 20f).

Carl Hårleman gavs i uppdrag att upprätta ett förslag på hur platsen skulle utformas och han levererade en skiss hösten år 1745. För uppdraget att anlägga parken anlätades trädgårdsmästaren Adam Christian Fast. I mars år 1746 inlämnade han ett förslag till konsistoriet om hur arbetet skulle genomföras. I detta förslag beskrivs att "Lundegården bör rajoleras ungefär 4 alnar djupt" det vill säga breda diken skulle grävas för att jorden skulle luckras upp och en fyllning av matjord från Paradislyckan skulle läggas ner. Det visade sig emellertid att arbetet med att rajolera området var mer omfattande än vad man först hade trott och i maj år 1746 rapporteras att "Rajoleringen är allt till 2:ne alnars höjd och så framt man kommer så djupt några stenar för handen äro eller med järnstörar träffas kunna, har man varit påtänkt att samma stenar upptaga, ..." Arbetet pågick från

april till oktober oftast med en styrka på upp till 20 man. Stenen som togs upp användes till murar runt dåvarande botaniska trädgården norr om Kungshuset och till stenläggning av gator, resterande sten såldes. Murarna runt Lundagård revs ner år 1837 (Törje 1959 s 54).

Arkeologi

De arkeologiska undersökningar och iakttagelser som gjorts i *Egentliga Lundagård* är av begränsad art. Särskilt belysande har undersökningar av Kungshuset varit, där äldre husgrunder påträffats under byggnaden, som ingått i ärkebiskopens residens (Sundner et al 2006; Ericsson et al 2007). I samband med ledningsdragningar i Sandgatans södra del har vid ett flertal tillfällen lämningar av en påkostad byggnad i tegel med skråkantssockel i sandsten påträffats och dokumenterats (Balic & Gardelin 2002). En förundersökning som genomfördes invid Askallén år 1996 kunde påvisa att i denna del av residenset har en tegelbyggnad legat som kan ha utgjort ärkebiskopens bostad (Gardelin et al 1997). En förundersökning som genomfördes år 2008 kunde identifiera en byggnadslämning som legat i residensets sydvästra hörn, vilken möjligen kan ha utgjort ett torn. Vid undersökningen framkom också en rad stenar som kan ha varit grunden till en korsvirkesbyggnad (Karlsson 2008). De arkeologiska undersökningarna har medfört att en generell bild av att påkostade byggnader förlagts i den norra, östra och kanske också den sydvästra delen, medan ekonomibyggnader legat i residensets västra område. Fortfarande är de centrala delarna av residenset helt okända.

Bilder

Den äldsta bilden av Lundagård finns på ett sigill från omkring år 1500. Bilden är symbolisk i sin gestaltning och kan ej utgöra en källa till hur ärkebiskopens residens har sett ut. Från 1580-talet finns en avbildning av Lund i ett kopparstick utfört av Franz Hogenberg (Blomqvist 1946). Bilden återger Lundagård som en samling murade hus belägna innanför en krenelerad mur. Sticket är inte gjort som en realistisk avbildning, utan det har varit ett sätt att visa stadens karaktär, snarare än att ge en korrekt bild av enskilda byggnader.

Kartor

Lundagård finns återgivet på ett antal kartor från perioden 1500-1700-talen (André & Högstedt 1990). Den äldsta kartan är den så kallade Vedelska kartskissen från 1580-talet (Blomqvist 1946). Den har tillkommit ungefär samtidigt med Mogens Madsens stadsbeskrivning. Kartan innehåller uppgifter om både gamla och nya monument. På kartskissen omnämns Lundagård som "Curia episcopalis" och är belägen norr om domkyrkans kyrkogård. Därefter har Lundagård återgivits på ett flertal kartor (André & Högstedt 1990).

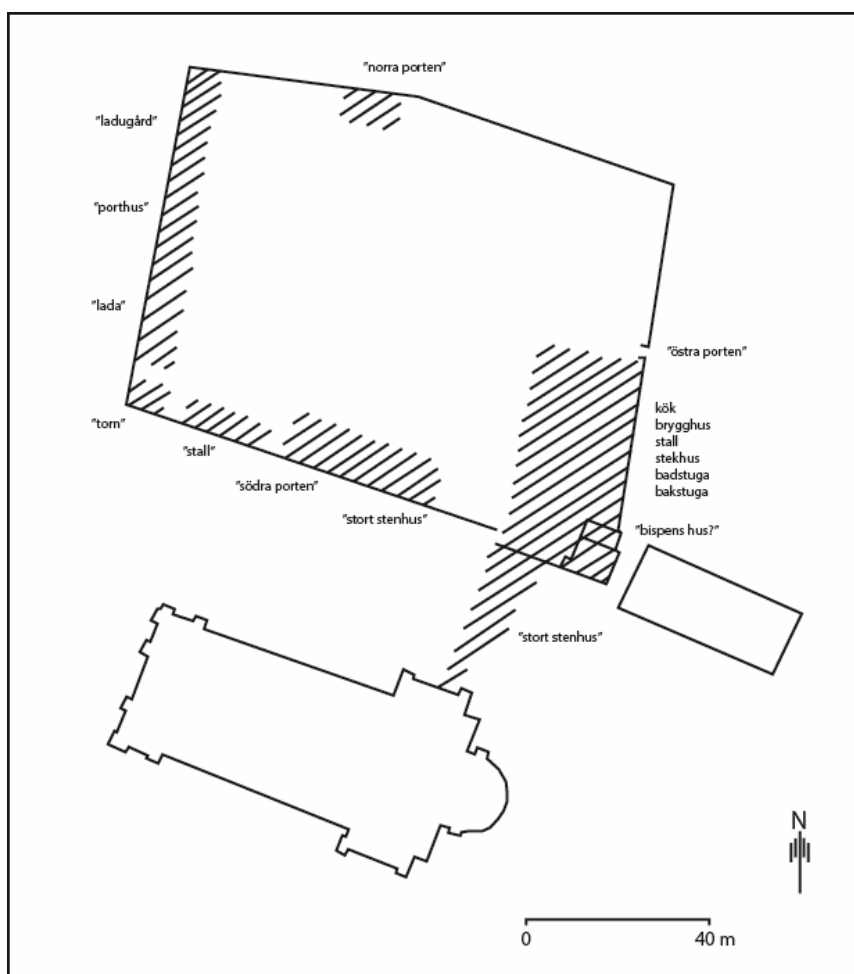
Skriftliga källor

Bland de källor som finns om Lundagård kan ett tiotal sägas behandla områdets utformning. Dessa källor har behandlats av Ragnar Blomqvist (Blomqvist 1951). Redan år 1145 omtalas "Ärkebiskopens hus" och år 1291 nämns "ärkebiskopens stuga" med svalgång. Efter att svenska hären angripit Lundagård lät Tuve Nilsson år 1459 uppföra en "mur omkring det hus som kallas camera, med salen och trädgården" (Andrén et al 1995 s 8). Från tiden efter reformationen finns ett flertal uppgifter som belyser residensets utformning. De sista ärkebiskopliga hushållsräkenskaperna från åren 1534-35 ger en viss inblick i de funktioner som funnits och residensets utformning. För att kronan skulle få en översikt av de vid reformationen konfiskerade biskopsgårdarna i Danmark, upprättades inventarielistor. Från år 1536 finns ett inventarium över Lundagård och i detta omnämns utrymmen för förråd av matvaror. Därtill omnämns andra rum i residenset som kan ha ingått i två skilda byggnader. Ytterligare källor om residenset finns från den tid då Lundagård var kungligt länsresidens. Från vissa perioder mellan åren 1579-1635 finns vissa byggnads- och reparationsräkenskaper bevarade. Därtill finns ett antal husesyner bevarade från 1600-talet. Den mest detaljerade husesynen är från år 1602. Anders Andrén presenterade år 1995 en tolkning av hur funktionerna och byggnaderna kan ha varit fördelade inom ärkebiskopens residens (figur 3). Tolkningen bygger på 1602 års husesyn, arkeologiska undersökningar och geotekniska borrhögar (Andrén et al 1995).

Lundagård är klassificerat som byggnadsminne och omfattas av den tomt som tidigare tillhört ärkebiskopens residens. Byggnadsminnet kallas för det *Egentliga Lundagård*, för att skilja det från det område som i dagligt tal kallas för Lundagård. Under mark finns lämningar efter ärkebiskopens residens, som endast i begränsad utsträckning berörts av arkeologiska undersökningar. Det innebär att platsen har en stor kunskapspotential ur många perspektiv, exempelvis förståelsen av Lunds stadsplan, ärkebiskopens och kyrkans roll i det sociala och politiska livet och därmed påverkan på det medeltida samhället.

Vid undersökningar i området under 1990-talet konstaterades kulturlagren vara kraftigt nedbrutna (Gardelin et al 1997; Balic 2001; Balic & Gardelin 2002; Gardelin 2004). Detta kan ha sin förklaring i att området varit utsatt för stora ingrepp i samband med de grävningsarbeten (rajoleringen) som utfördes i området år 1746 inför anläggandet av parken. Längs gångarnas kanter har träd varit placerade alltsedan parken anlades. Det innebär att trädrötterna har brutit ner stora områden. Det har visat sig vid tidigare undersökningar i Lundagård att trädrötter bryter ner kulturlagren så att lagerskiljen inte längre går att identifiera. Ytor på omkring 30-50 m² runt ett enda träd kan vara nedbrutna. Vid grävning för en ny VA-ledning i Lundagård år 2001 konstaterades att träd påskyndat nedbrytningen av kulturlager åtminstone till 1,50 m djup (Balic & Gardelin 2002 s 22). Exakt hur mycket nyplantering av träd i Lundagård påverkar den redan långt gångna nedbrytningen är svårt att specificera. Nya ingrepp innebär emellertid en tillförsel av syre som påverkar igångsättning av förmultningsprocesser. Det är därmed av största vikt att vid förundersökningarna inför trädförnyelse i Lundagård fastställa hur djupt ner de orörda kulturlagren är belägna. Detta underlag krävs för att kunna göra en bedömning av om de nya ingreppen för trädplantering skulle kunna innebära en påverkan på kvarvarande kulturlager på platsen.

I området finns lämningar efter det medeltida ärkebiskopsresidenset. Kulturlagren på platsen har därmed ett särskilt värde inte bara för staden Lunds- eller Danmarks historia, utan även ur ett nordiskt perspektiv. Lundagård har varit en central plats i det religiösa och politiska livet. Området har initialt nyttjats för profanbebyggelse, men hur denna har sett ut finns det endast mycket begränsad kunskap om (Gardelin et al 1997 s 46ff). Vid inrättandet av biskopssätet i Lund senast omkring år 1060, kan området ha överförts till stiftsorganisationen som biskopens bostad och för administrativa funktioner. År 1104 blev Lund ärkebiskopssäte. Under denna period i Lundagårds historia uppfördes flera murade byggnader i tegel, några av dem har varit särskilt påkostade med skråkantssocklar, profilerade fönster och portalomfattningar (Gardelin et al 1997 s 133ff). Residenset har endast varit föremål för begränsade undersökningar. Det finns fortfarande många frågor kring dess historia som är obesvarade, exempelvis hur hushållet och den administrativa personalen runt ärkebiskopen var sammansatt, rörelsemönster, byggnadsskick och byggnadsfunktioner. Med anledning av platsens unika värde, med tanke på dess centrala roll i det religiösa och politiska livet och därmed en central roll i det medeltida samhället, är det av största vikt att bevaka hur fornlämningsmiljön påverkas av nya ingrepp.

Figur 3. Bilden utgör en tolkning av byggnader och funktioner i ärkebiskopens residens (Andrén et al 1995 s 18).

Sammanfattning av fornlämningsituationen

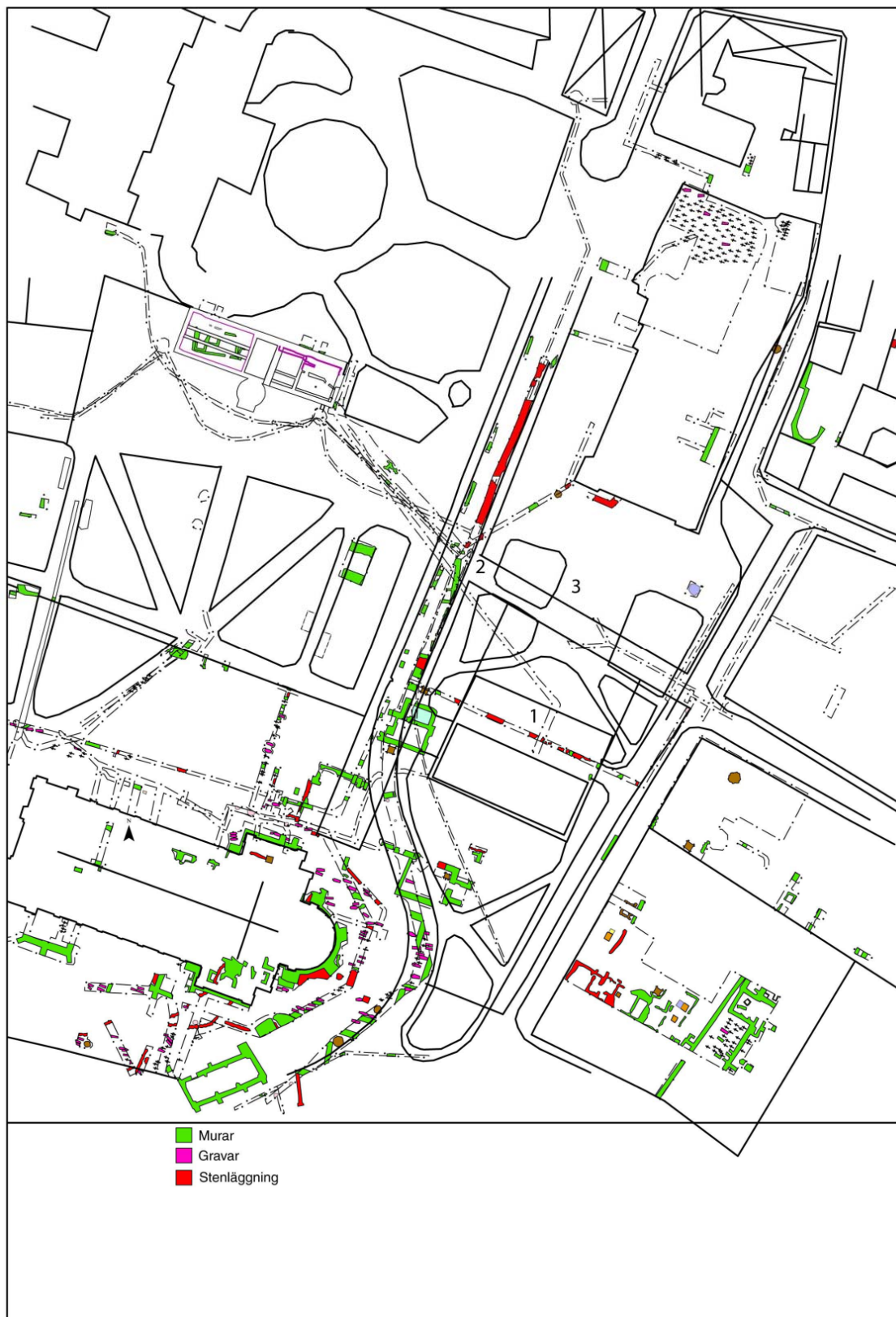
- Beträffande utformningen av ärkebiskopens residens Lundagård har Anders Andrén gjort ett förslag till en plan över hur byggnader varit förlagda inom området (figur 3). Tolkningen är baserad på arkeologisk data och historiska källor, tillsammans med arkeologiska undersökningar och geotekniska provborrningar. I östra delen av *egentliga Lundagård* anses byggnader tillhörande ärkebiskopsresidensets administration ha legat intill ärkebiskopens bostad. Dessa har varit av påkostad karaktär vilket resultat från 1996 års förundersökning visade, där kraftiga murar samt en stor mängd tegel pekade mot att murade tegelbyggnader varit belägna på platsen (Gardelin et al 1997 s 134). De arkeologiska undersökningarna har medfört en generell bild där påkostade byggnader var förlagda i den norra, östra och kanske också sydvästra delen, medan ekonomibyggnader legat i residensets västra sida. Fortfarande är de centrala delarna av residenset helt okända.
- Inom Lundagård finns murar från det forna ärkebiskopsresidenset bevarade, som på vissa partier är helt nedbrutna till grunden. Destruktionen kan sättas i samband med den rajolering (grävning av djupa diken) som utfördes år 1746 inför anläggandet av parken. I Lundagård finns också områden med bevarade murar, framförallt i väster, öster och söder. I området runt Askallén har murar påträffats, dock har endast det nedersta skiftet av grundstenar varit bevarade.
- Residensets arkitektoniska utformning är endast i mycket begränsad omfattning analyserad. En mycket stor mängd sten togs upp i samband med rajoleringen. Det är därmed av största vikt att tillvarata, dokumentera och tolka de byggnadselement som eventuellt kan framkomma.
- Förhållandet mellan ekonomibyggnader, hus av mer administrativ karaktär samt bostadshus har inte utretts. Ekonomibyggnaderna har sannolikt legat i residensets västra del och byggnader av mer administrativ- och av bostadskaraktär kan ha legat i den östra delen. Om dessa byggnader och deras funktioner är kunskapen mycket begränsad. De centrala delarna, där huvuddelen av nyplanteringen ska ske, kan möjligen ha utgjorts av ärkebiskopsresidensets trädgård.
- Kunskapen om hur residenset överhuvudtaget varit organiserat avseende olika byggnader, öppna ytor och passager är mycket begränsad.
- Vilka funktioner som inhysts i ärkebiskopens residens och hur olika delar av hushållet och ärkebiskopens administrativa personal rört sig inom området behöver belysas för att utreda sociala förhållningssätt mellan människor.
- Ekonomiska aspekter på anläggningen avseende konsumtion och förekomst av eventuellt hantverk inom området behöver utforskas.

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Eftersom Lundagård har fungerat som park sedan 1740-talet är de moderna ingrepp och arkeologiska undersökningar som genomförts i området begränsade. Undersökningarna består av förundersökningar i samband med ledningsdragningar och inför planterandet av nya träd i parken samt byggnadsarkeologiska undersökningar i samband med planerade förändringar av Kungshuset (figur 4 och 5).

År	Ärende
1837-39	Restaurering av Kungshuset, äldre murar påträffades under huset.
1908	De äldre grunderna under Kungshuset dokumenterades.
1908	Ledningsdragning. Mindre murparti påträffades i Sandgatan.
1909	Ledningsdragning. Flera murar påträffades i södra delen av Lundagård.
1942	Ledningsdragning. Murparti påträffades i södra delen av Lundagård och på domkyrkans kyrkogård.
1943	Murpartier och vattenledning i sten påträffades i västra Lundagård.
1955	Murparti påträffades i västra Lundagård.
1955	Husgrunder tillhörande Årkebiskopsresidenset påträffades i sydöstra Lundagård, samt murar påträffades på domkyrkans kyrkogård.
1963	Husgrunder tillhörande Årkebiskopsresidenset påträffades i sydöstra Lundagård.
1973	Ledningsdragning. Flera murpartier påträffades i Sandgatan.
1979	Husgrunder tillhörande Årkebiskopsresidenset påträffades i sydöstra Lundagård.
1993	Provborrningar i Lundagård.
1996	Förundersökning i Lundagård inför trädförnyelse i parken.
1998	Ledningsdragningar. Murar i norra Lundagård påträffades.
2001	Trädförnyelse i Processionsgången. Lösfynd av profilerad sten.
2001	Ledningsdragning i Sandgatan. Vattenledning i sten påträffades och husgrunder tillhörande Årkebiskopsresidenset påträffades i sydöstra Lundagård.
2001	Ledningsdragning. Murar tillhörande årkebiskopsresidenset påträffades samt även den mur som omgärdat Lundagård på 1700-talet.
2006	Byggnadsarkeologisk förundersökning, Kungshuset. Inför eventuella förändringar i byggnaden.
2007	Byggnadsarkeologisk förundersökning, Kungshuset. Inför eventuella förändringar i byggnaden. Flertalet murar från årkebiskopsborgen påträffades under nuvarande byggnad.
2008	Förundersökning inför trädplantering i Processionsgången. Murar påträffades i väster och sydväst.
2009	Förundersökning inför trädplantering i Askallén. Inga kulturlager eller murar påträffades, endast rajoleringar.

Figur 4. Tabell över genomförda undersökningar och observationer i Lundagårdsområdet under perioden 1837-2009.

Figur 5. Bilden visar tidigare arkeologiska undersökningar och iakttagelser i Lundagård och dess närmaste omgivning.

Genomförande och resultat

Målsättning inför den arkeologiska förundersökningen

Målsättningen är att även att kunna belysa hur den planerade nyplanteringen kommer att inverka på kvarvarande kulturlager och eventuella murverk. Den arkeologiska förundersökningen bör fastställa:

- Omfattningen av den så kallade rajoleringen (djupgrävningen) i området. Utifrån en sammanställning av undersökningar i området, finns det skäl att misstänka att omfattningen varierar. Det är därmed viktigt att fastställa hur omfattande rajoleringen är i området vid de två alléerna samt extraplanteringarna för att kunna göra en bedömning av om de nya trädgroparna berör kvarvarande kulturlager eller om det kommer att finnas rajolerade massor mellan trädgroparnas botten och intakta kulturlager.
- Omfattningen av den nedbrytning som tidigare och befintliga träd på platsen har orsakat. Detta bör göras för att en bedömning av de nya trädgroparnas eventuella påverkan på kulturlagren i området skall kunna göras. Det är också viktigt att skapa referensmaterial kring de skadeverkningar som plantering av träd medför.
- Kulturlagerstatusen på de kvarvarande kulturlagren i det aktuella området och vilken eventuell inverkan en nyplantering skulle innebära för dessa.
- Omfattningen av bevarade murverk. Den förundersökning som genomfördes år 1996 i den norra delen av Askallén, visade att de murar som fanns kvar bestod av grundmurar med endast det nedersta skiftet bevarade. En mur var helt plundrad på sina grundstenar och endast avtrycken kvarstod. Eftersom ingreppen (rajoleringen) inför planteringen av parkens träd år 1746 varierar, är det viktigt att säkerställa att murverk inte kommer att beröras av de planerade nyplanteringarna.

Fältarbetet

Förundersökningens ytor var fördelade på nio schakt som tillsammans omfattade ca 50 m², och ca 95 m³, 13 % av den totala ingreppsytan för nyplantering som är 377 m². Fältarbetstiden var 9 mandagar, projektledaren övervakade schaktningen, och två arkeologer dokumenterade de lämningar som framkom.

Schakten togs upp med grävmaskin, med en schaktbredd av ca 1,20 m, och schaktdjupen följde de i den ursprungliga planen angivna. Schaktens exakta läge förlades slutligt i fält. Schakten mättes in av Stadsbyggnadskontorets lantmäteriavdelning (Lunds kommun). Lämningarna dokumenterades för hand på ritfilm och genom beskrivningar samt tolkningar enligt kontextuell dokumentationsmetod. Kompletterande dokumentation gjordes genom fotografering. Ritningsmaterialet har digitaliserats i ArcView och tillagts Lunds stads-GIS.

De nio schakten öppnades olika frågeställningar, se figur 7. Tre av schakten, nr 1, 2 och 6, grävdes ner till rajoleringen, för att fastställa att inga intakta kulturlager eller murar

13

Schakt	Undersökningsmetod	Frågeställning	Djup
Schakt 1	Inspektion av förekomst av stående murar	Nivå på rajolering vid platsen för Östra Porten	Ca 1,20 m
Schakt 2	Inspektion av förekomst av stående murar	Nivå på rajolering vid platsen för Biskopens hus	Ca 1,20 m
Schakt 3	Delvis fulldjup	Ärkebiskopsresidensets avgränsningsmur mot domkyrkan	1,20-2,00 m
Schakt 4	Delvis fulldjup Makro	Ärkebiskopsresidensets ladugård	1,20-2,00 m
Schakt 5	Delvis fulldjup	Ärkebiskopsresidensets gräns mellan de centrala delarna och ekonomibyggnaderna	1,20-2,00 m
Schakt 6	Inspektion av tidigare uppgrävt område, trädplantering 2000-tal	Ärkebiskopens odling, det centrala okända området	Ca 1,20 m
Schakt 7	Delvis fulldjup Makro	Ärkebiskopsresidensets odling	1,20-2,00 m
Schakt 8	Delvis fulldjup	Ärkebiskopsresidensets odling	1,20-2,00 m
Schakt 9	Delvis fulldjup	Ärkebiskopsresidensets södra mur samt nivå på rajolering	1,20-2,00 m

Figur 7. Tabell över schaktningsmetod, frågeställning samt ingreppsdjup.

Genomförande

Schakt 1 och 2

Schakt 1 och 2 grävdes för att fastställa huruvida stående murar fanns i området, och för att fastställa nivån på rajoleringen vid platsen för den Östra porten (schakt 1) och för biskopens hus (schakt 2).

Schakt 1 grävdes i den östra delen av Lundagård, öster om Askallén (figur 6). Ett träd skulle planteras i den redan befintliga allén. Schaktet grävdes 2,00 m i nordsydlig riktning och 1,10 m i östvästlig. På en nivå av 0,50 m framkom en ledningsdragnings i östvästlig riktning i den södra delen av schaktet. I den norra delen grävdes till ett djup av 1,20 m. Under 0,20 m matjord och 0,30 m sand framkom rajoleringsmassor från år 1746 ned till ett djup av 1,20 m. Inga intakta medeltida kulturlager påträffades, och inte heller några spår av murar efter den östra porten in till Lundagård.

Schakt 2 grävdes centralt på gräsyten öster om Askallén (figur 6). Schaktet grävdes 1,20 m i nordsydlig riktning och 1,10 m i östvästlig riktning, centralt i schaktet grävdes det ner till ett djup av 1,20 m. Under 0,14 m sentida matjord, 0,16 m äldre matjord, 0,10 m bärlager och 0,02 m kalkbrukslager framkom rajoleringsmassor från år 1746 ned till ett djup av 1,20 m. Inga intakta medeltida kulturlager påträffades, och inte heller murar från Biskopens hus.

Schakt 3

Schaktet kom att beröra det område där domkyrkans- och ärkebiskopens område möttes under medeltiden. En mur har tidigare påträffats längre västerut och samma mur förväntades även här. Den förväntade muren påträffades och i den fanns vad som först tolkades vara en igensatt öppning mellan de två områdena. Vid närmare besiktning konstaterades det vara ett valvanfang, troligen i bottenvåningen av en byggnad som funnits på platsen. Den kan ha haft likheter med bottenvåningen i Liberiet, byggt på 1400-talet och beläget söder om domkyrkan. Murens utformning och sammansättningen av de kulturlager som fanns i området gör att muren kan tolkas som den södra muren i ett möjligt porttorn.

Schaktet var ca 6,40 m långt, 2,00 m brett och 2,25 m djupt och grävdes ned till steril morän. Schaktet förlängdes i ett senare skede mot väster med ca 1,00 m, med samma bredd och djup.

Bredvid muren, i den södra delen av schaktet, framkom en nedgrävning i form av en avlång ränna, vilken var grävd i moränleran. Det påträffades flera stenar nedtryckta i rännan och därunder var leran vattenavsatt. Troligen har det stått eller runnit vatten i rännan som har fungerat som en dräneringsränna. Rännan har i ett senare skede fyllts igen och skärvor efter ett kärl av typen äldre rödgods framkom. Fyllningen har, med tanke på fynden, troligen tillkommit under högmedeltiden, rännan kan dock vara grävd tidigare. Övriga fynd var ett bronsbeslag som kan ha suttit kring ett dörrlås, en glaserad golvtegelplatta, fönsterglas, kakelugnsfragment och ytterligare enstaka äldre rödgodskeramik.

Över fyllningen framkom ett kulturlager i form av ett bärlager med hög kalkbrukshalt. Ovan det framkom ett brandlager bestående av framförallt träkol. Troligen har ett trägolv eller alternativt en träbroläggning brunnit. Med tanke på den stratigrafiska placeringen i schaktet pekar en datering mot senmedeltid och det är möjligt att det kan ha med branden år 1452 att göra. Ovan brandlagret påträffades ett raseringslager bestående av grus, tegel och taktegel. Kulturlagret härrör troligen från tiden innan parkens tillkomst, då byggnaderna plundrades på sten och tegel och området lämnades i ruiner. Ovan det kulturlagret framkom rajoleringsmassor från år 1746 på ett djup ned till 1,60 m.

Figur 8. Schakt 3 med den där påträffades muren, fotografi från norr.

Figur 9. Valvanfang i muren, fotografi från norr.

Figur 10. Den västra delen av muren, fotografi från nordöst.

Figur 11. Den östra delen av muren, fotografi från nordväst.

Figur 12. Dokumentation av muren, fotografi från nordöst.

Schakt 4

Schaktet grävdes 2,00 m i östvästlig riktning, 1,20 m i nordsydlig riktning och till ett djup av 1,96 m i den västra delen av schaktet. Då schaktet öppnades noterades en nedgrävning i sydvästlig till nordostlig riktning och ca 1,20 m ner påträffades ett betongrör till en trolig dränering. Detta medförde att den östra delen av schaktet ej grävdes ut ytterligare. I den västra delen framkom 0,40 m matjord och 0,60 m preparering för 1700-talsparken. Därunder fanns rajoleringslager ned till ett djup av mellan 1,20 och 1,98 m. Under rajoleringen fanns ett utjämningslager, samt därunder ett odlingslager som kan vara medeltida.

Moränleran framkom vid ett djup av 1,80-2,00 m. Schakt 4 grävdes med frågeställningen huruvida en ekonomibyggnad till ärkebiskopens borg varit belägen på platsen, men denna kunde inte besvaras.

Figur 13. Schakt 4 från väster, med det påträffades betongröret i den östra sidan.

Schakt 5

Schakt 5 grävdes i den västra delen av Lundagård. Schaktet grävdes ca 6,00 m i nordsydlig riktning och 1,10 m i östvästlig riktning. Det grävdes ned till ett djup av 2,33 m i den norra delen av schaktet. Det grävdes som en trappa och i mitten av begränsningen schaktades ned till 1,80 m. I den södra delen nåddes ett schaktdjup på 1,45 m. Under 0,16 m gräs och matjord, 0,09 m svart grus, 0,22 m äldre matjord och 0,40 m bärlager, framkom rajoleringsmassor från år 1746 på ett djup av ca 0,80 m till ca 1,80 m. Under dem framkom flera medeltida kulturlager, såsom fyllningslager i en nedgrävning som kan vara en medeltida trädgrop eller mer troligt en brunn. I en av fyllningarna framkom östersjökeramik och kulturlagret dateras till tidig medeltid. Fyndet framkom på ett djup av 2,25 m under nuvarande marknivå. Moränlera påträffades på ett djup av ca 2,00 m. Kulturlagren var torra och magra, kulturlagerstatusen bedöms som låg. Schakt 5 grävdes med frågeställningen huruvida det funnits en gräns i området mellan ärkebiskopsresidensets centrala delar och ekonomibyggnaderna. Någon sådan gräns verkar inte ha funnits på den aktuella platsen, däremot tycks området vara del av en bakgård eller liknande med praktiska funktioner i anslutning till ekonomibyggnader.

Figur 14. Paus i grävandet av schakt 5, med uppsättning av stängsel. Fotografi från norr.

Figur 15. Botten av schakt 5, i den norra delen, med lämningar av en igenfylld brunn i det nordöstra hörnet. Fotografi från norr.

Schakt 6

Området för schakt 6 grävdes upp under 2000-talet för att plantera ett träd, och därför gjordes endast en inspektion ned till ca 1,20 m för att fastställa att det inte fanns några medeltida lämningar på platsen.

Schakt 6 grävdes 3,00 m i nordsydlig riktning och 1,10 m i östvästlig till ett djup av 1,30 m. Under gräsmattan fanns matjord ned till ett djup av ca 0,40 m, därunder fanns ett påfört utjämningslager som lagts över rajoleringslagren och som därmed har en datering till efter år 1746. Under utjämningslagret fanns rajoleringslagret vilket bestod av grusinblandad lera med inslag av tegelkross, kalkbruk, djurben och mycket rötter. Längst ner i botten, vid ett djup av 1,00 -1,30 m framkom en brunbeige lera med grusinslag som representerar en äldre markhorisont från tiden innan år 1746.

Figur 16. Schakt 6, fotografi från söder, i bakgrunden skymtar Kungshuset.

Schakt 7

För att utröna om det centrala området i Lundagård ägnats åt de ärkebiskopliga odlingarna grävdes schakt 7 till moränleran och makroprover togs av de odlingslager som framkom.

Schakt 7 grävdes i den norra delen av Lundagård. Schaktet grävdes 3,30 m långt, 2,40 m brett och 1,45-2,14 m djupt i nordsydlig riktning. Under 0,15 m gräs och matjord och 0,60 m bärlager i två skikt, framkom rajoleringsmassor på ett djup mellan 0,80 m - 1,60 m. Under rajoleringsmassorna påträffades ett odlingslager som kan vara medeltida och under det framkom moränlera på ett djup av 2,00 m. I den södra delen av schaktet framkom rester av ett lergolv som på grund av sitt stratigrafiska läge bedöms som senmedeltida. Lergolvet hade skurits i både nordväst och sydöst, av nedgrävning för rajoleringen. Bevaringsgraden av kulturlagren var dålig, vilket tog sig uttryck i torra och magra kulturlager. Materialet i de provtagna kontexterna är nedbrutet till den grad att nästan inga spår av oförkolnat organiskt material finns kvar, med undantag för material som träflis och ben. I samtliga prover finns rikliga mängder köksavfall i form av ben, fiskrester samt förkolnad säd och träkol. Därtill kommer fragment av tegel och kalkbruk, en sammansättning som är karaktäristisk för spisaska (bilaga 1). Den äldre markhorisonten (kontext 2) provtogs i schakt 7, tolkad som medeltida odlingslager. Den präglas av spår av köksavfall och spisaska i form av träkol, benfragment, fiskfjäll och förkolnade sädeskorn. Innehållet är typiskt för hushållsnära odlingar av kålgårdstyp där köksavfall ofta blandats in.

Figur 17. Den norra delen av schakt 7, fotografi från söder.

Schakt 8

För att utröna om det centrala området i Lundagård ägnats åt de ärkebiskopliga odlingarna, i de ärkebiskopens trädgård, grävdes schakt 8 till moränleran och makroprover togs av de odlingslager som framkom.

Schaktet grävdes 3,60 m långt och 1,70 m brett i nordsydlig riktning och grävdes ner till moränleran som påträffades på ett djup av 1,70 m. Den äldsta markhorisonten framkom på 1,50 m djup och ovan markhorisonten framkom ett lergolv på 1,30 m djup (kontext 2 och 3). På dessa två kontexter gjordes en makrofossilanalys (bilaga 1). Ovan lergolvet framkom en plundrad stenläggning på ett djup av 1,25 m. Rajoleringslagret, i olika skikt, framkom på ett djup av 1,30 m och var ca 1 m tjockt. De översta 0,30 m bestod av matjord och gräs.

Kontext 2 och 3 är två lerlager som bär ett likartat innehåll med rikliga mängder köksavfall, främst fisk och ben, men även en hel del förkolnad säd av olika slag. Tillsammans med kalkbruksfragment, mineralsmältor och träkol tolkas leran ha utgjort golvet i ett kök med en spis. Innehållet i bägge kulturlagren är likartat och det är rimligt att tolka dem som två perioder i samma miljö. Möjligen utgör den äldsta markhorisonten ett jordgolv i den äldsta fasen av ett kök (bilaga 1). I fältfasen tolkades golvet tillhöra ett golv i en ekonomibyggnad men den arkeobotaniska analysen indikerar istället att det funnit ett kök på platsen.

Figur 18. Grävning av schakt 8, fotografi från söder.

Schakt 9

Schakt 9 grävdes i den södra delen av Lundagård för att utröna borgens södra begränsning samt för nivån på rajoleringen. Odlingslager påträffades som provtogs för makrofossilanalys, för att fastställa funktionen på området. Ett 5,60 m långt, 1,17 m brett och 1,72-1,94 m djupt schakt grävdes i nordsydlig riktning. Schaktets mellandel grävdes enbart ned till ett djup av 0,30-0,90 m under nuvarande marknivå på grund av att en trädstubbe påträffades där. Rajoleringsmassor framkom på ett djup av 1,60 m i den södra delen av schaktet och på 1,40 m djup i den norra delen av schaktet. Under rajoleringsmassorna framkom kulturlager i form av odlingslager och fyllningslager i ett stenskott stolphål. Under odlingslagret i den norra delen framkom ett stolphål med fyllningslager daterat till tidig medeltid. Moränlera framkom på ett djup av 2,00 m i den norra delen av schaktet. I den södra delen av schaktet påträffades rajoleringsmassorna under matjord och bärlager på ca 0,50-1,60 m djup. I schaktbotten dokumenterades ett odlingslager som infiltrerats efter nedgrävning för rajolering. Odlingslagret var mycket torrt och magert, vilket tyder på att bevaringsförhållandena för kulturlagren är dåliga på platsen.

Materialet i de provtagna kontexterna är nedbrutet till den grad att nästan inga spår av oförkolnat organiskt material finns kvar, med undantag för material som träflis och ben. I samtliga prover finns rikliga mängder köksavfall i form av ben, fiskrester samt förkolnad säd och träkol. Därtill kommer fragment av tegel och kalkbruk, en sammansättning som är karaktäristisk för spisaska (bilaga 1).

Den äldre markhorisonten (kontext 3) provtogs i schakt 9, tolkad som medeltida odlingslager. Den präglas av spår av köksavfall och spisaska i form av träkol, benfragment, fiskfjäll och förkolnade sädeskorn. Innehållet är typiskt för hushållsnära odlingar av kålgårdstyp där köksavfall ofta blandats in.

Kontext 4 är fyllning i ett stolphål som innehöll rikliga mängder av köksavfall, främst fiskrensavfall och bränd säd. Det liknar i hög utsträckning innehållet i lerlagren i schakt 8, och representerar en liknande köksmiljö (bilaga 1).

Figur 19. Schakt 9, fotografi från nordväst.

Figur 20. Schakt 9, fotografi från norr, med trädroten centralt i schaktet.

Resultat

Schakt 1 och 2 grävdes för att konstatera huruvida stående murar fanns i området, och för att fastställa nivån på rajoleringen vid platsen för den Östra porten (schakt 1) och för biskopens hus (schakt 2). Inga intakta medeltida kulturlager påträffades, och inte heller några spår av murar efter den östra porten in till Lundagård, eller murar från biskopens hus.

Schakt 3 kom att beröra det område där domkyrkans- och ärkebiskopens område möttes under medeltiden. En mur påträffades och i den fanns vad som först tolkades vara en igensatt öppning mellan de två områdena, men som omtolkades till ett valvanfang. Anfanget har troligen funnits i bottenvåningen av en portbyggnad, mellan domkyrkan och ärkebiskopsborgen. Byggnaden hade byggts emot den tidigare uppförda naturstensmuren och var troligen byggd av tegel med valvslagen bottenvåning. Det framkom även ett brandlager bestående av framförallt träkol, möjligen från en brand år 1452. Ovan brandlagret påträffades ett raseringslager från tiden innan parkens tillkomst, då byggnaderna plundrades på sten och tegel och området lämnades i ruiner. Ovan det kulturlagret framkom rajoleringsmassor från år 1746 på ett djup ned till 1,60 m. Keramik av typen äldre rödgods framkom i riklig mängd i en ränna intill muren.

Schakt 4 grävdes i nordvästra Lundagård. En sentida rörledning medförde att den östra delen av schaktet inte grävdes ut ytterligare. I botten av schaktet fanns ett medeltida odlingslager. Schakt 4 grävdes med frågeställningen huruvida en ekonomibyggnad till ärkebiskopens borg varit belägen på platsen, men denna fråga kunde inte besvaras.

Schakt 5 grävdes i den västra delen av Lundagård. Rajoleringsmassor från år 1746 framkom och därunder flera medeltida kulturlager, såsom fyllningslager i en nedgrävning tolkad som en brunn, med fynd av östersjökeramik och kulturlagret dateras till tidig medeltid. Det grävdes med frågeställningen huruvida det funnits en gräns i området mellan ärkebiskopsresidensets centrala delar och ekonomibyggnaderna. Någon sådan gräns verkar inte ha funnits på den aktuella platsen, däremot verkar området vara del av en bakgård eller liknande med praktiska funktioner i anslutning till ekonomibyggnader.

Området för schakt 6 grävdes upp under 2000-talet för att plantera ett träd, och därför gjordes endast en inspektion ned till ca 1,20 m för att fastställa att det inte fanns några medeltida lämningar vid det djupet.

För att utröna om det centrala området i Lundagård ägnats åt de ärkebiskopliga odlingarna grävdes schakt 7 till moränleran och makroprover togs av de odlingslager som framkom. Spår av rajoleringsarbeten framkom och under dem påträffades ett odlingslager som kan vara medeltida och under det framkom moränlera på ett djup av 2,00 m. I den södra delen av schaktet framkom rester av ett lergolv som på grund av sitt stratigrafiska läge bedöms som senmedeltida. Den äldre markhorisonten präglas av spår av köksavfall och spisaska i form av träkol, benfragment, fiskfjäll och förkollnade sädeskorn. Innehållet är typiskt för hushållsnära odlingar av kålgårdstyp där köksavfall ofta blandats in.

För att utröna om det centrala området i Lundagård ägnats åt ärkebiskopens odlingar grävdes schakt 8 till moränleran och makroprover togs av de kulturlager som framkom. Kontext 2 och 3 är två lerlager med ett likartat innehåll med rikliga mängder köksavfall, främst fisk och ben, men även en hel del förkolnad säd av olika slag. Tillsammans med kalkbruksfragment, mineralsmältor och träkol är tolkningen att leran utgjort golvet i ett kök med en spis. Innehållet i bägge kulturlagren är likartat och det är rimligt att tolka dem som två perioder i samma miljö. Möjligen utgör den äldsta markhorisonten ett jordgolv i den äldsta fasen av köket.

Schakt 9 grävdes i den södra delen av Lundagård för att utröna borgens södra begränsning samt för nivån på rajoleringen. Odlingslager påträffades som provtogs för makrofossilanalys, för att fastställa funktionen på området. I botten av schaktet påträffades tidigmedeltida bebyggelse i form av ett stenskott stolphål, och fyllningen provtogs för makrofossilanalys. Rajoleringsmassor framkom på ett djup av 1,60 m i den södra delen av schaktet och på 1,40 m djup i den norra delen av schaktet. Under rajoleringsmassorna framkom kulturlager i form av odlingslager. Under odlingslagret i den norra delen framkom ett stolphål med fyllningslager som tolkats som tidig medeltid. Moränlera framkom på ett djup av 2,00 m i den norra delen av schaktet. Det tolkade odlingslagret var medeltida och präglades av spår av köksavfall och spisaska i form av träkol, benfragment, fiskfjäll och förkolnade sädeskorn. Innehållet är typiskt för hushållsnära odlingar av kålgårdstyp där köksavfall ofta blandats in.

Kulturlagerstatusen i alla schakten var dålig, med mycket trädrötter ända ner till moränen. Kulturlagren var kraftigt nedbrutna och den stratigrafiska informationen var diffus.

Figur 21. Nedbrutna kulturlager, rötter och dokumenterande arkeolog i schakt 5. Fotografi från söder.

Figur 22. Nedbrutna kulturlager, och dokumenterande arkeolog i schakt 3. Fotografi från sydöst.

Förslag till fortsatta åtgärder

I samtliga schakt består den övre metern av rajoleringsmassor grävda och utlagda i samband med parkens anläggande. Kulturlager påträffades under rajoleringsmassorna, vilka har påverkats negativt av de träd som har stått i alléerna sedan år 1746, och kulturlagren är kraftigt nedbrutna. I schakt 3 framkom en mur som kan tolkas som en portbyggnad eller en mur mellan domkyrkans område och ärkebiskopsborgen Lundagård under medeltiden. Själva nedgrävningarna för träden kommer inte att påverka, men däremot kan trädens rötter komma att tränga in i fogar och därmed förstöra den medeltida muren. Ska träd planteras bör någon form av skydd sättas för att skydda konstruktionen från rötter, t ex en rotspärr.

De fortsatta arbetena övervakades vid en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning.

Sammanfattning

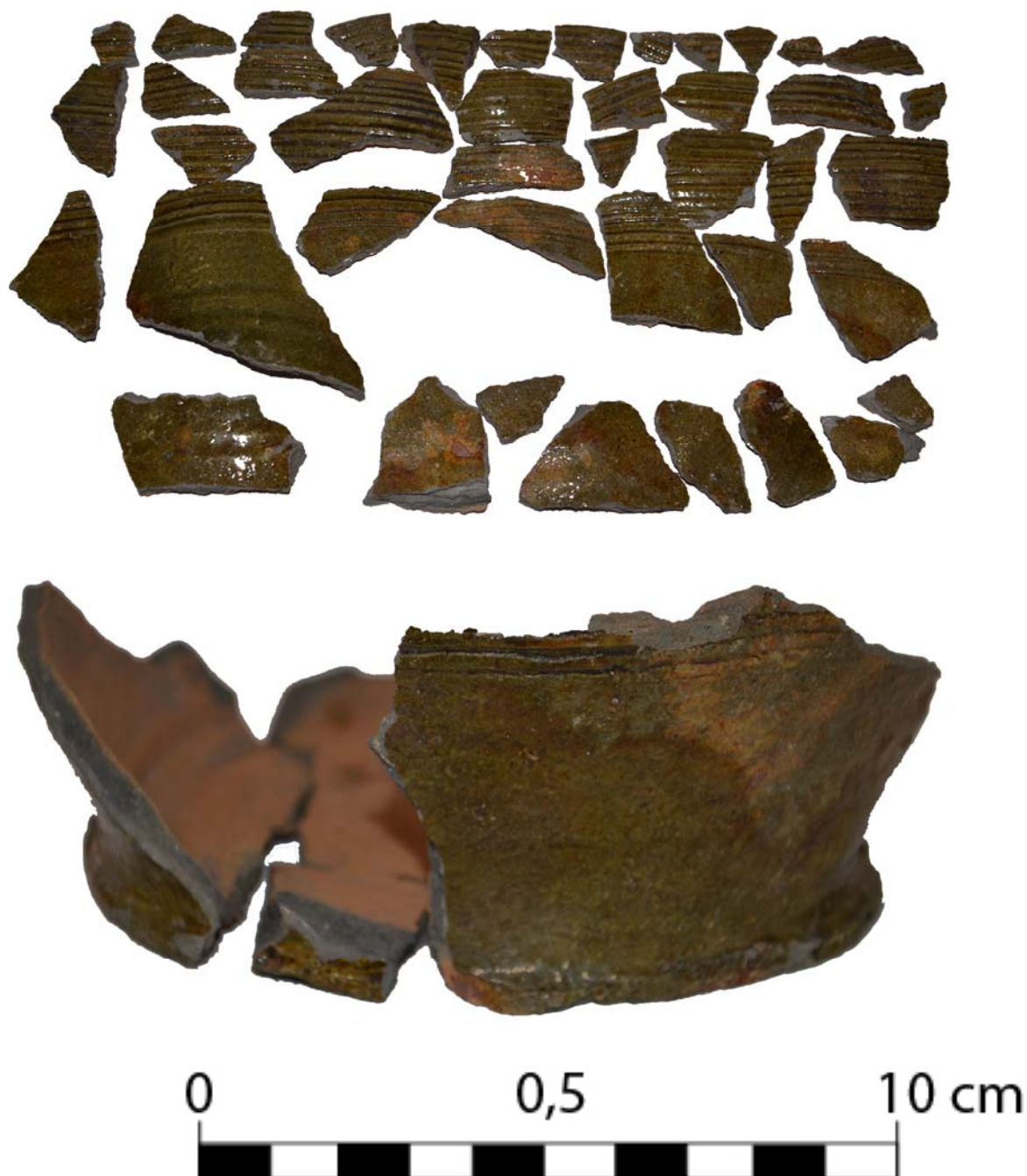
Med anledning av Statens Fastighetsverk trädförnyelseprojekt i Lundagård genomfördes en arkeologisk förundersökning, med syfte att belysa hur trädplanteringen kan komma att inverka på kvarvarande kulturlager och eventuella murverk samt att studera omfattningen av de omstruktureringsarbeten som gjordes inför parkens anläggande år 1746. Dessa sk rajoleringsarbeten innebar att stora diken grävdes där jorden byttes ut, och de murar som fanns i området bröts ner. Därefter återfylldes diken med bra jord för att träden i parken skulle kunna frodas. I samband med den arkeologiska förundersökningen undersöktes kulturlagerstatusen samt omfattningen av den nedbrytning som skett, tillsammans med en bedömning av de nya trädgrupparnas eventuella påverkan på kulturlagren i området. Eftersom parken är byggnadsminne är arbetet med trädförnyelse ett viktigt led i att bevara dess utseende.

Trädförnyelsen år 2014 berör huvudsakligen två alléer, filosofgången och den sneda västra allén. Dessutom tillkom två träd i den sneda östra allén, där de äldre träden har fällts, liksom två träd öster om Askallén. Ett träd planeras söder om den östvästligt orienterade långa allén. Sammantaget omfattar nyplanteringen 377 m² ingreppsytta. Målsättningen med förundersökningen var att belysa hur den planerade nyplanteringen kan komma att inverka på kvarvarande kulturlager och eventuella murverk.

I samband med den arkeologiska förundersökningen öppnades 9 schakt i områdena för de planerade trädgrupperna. Schakt 1 och 2 grävdes i öster, och i de schakten påträffades endast jord utlagd inför parkanläggningen år 1746 samt sentida matjord. Centralt grävdes schakt 6 som även det endast innehöll omstruktureringsmassor från år 1746 samt sentida matjord. Utifrån tidigare arkeologiska iakttagelser, skriftliga källor och provborrningsresultat har tolkningen gjorts att ekonomibyggnader såsom ladugårdar och stall har varit belägna i den västra delen av borgen. Detta kunde inte påvisas i de två schakt som grävdes i området, schakt 4 och 5. I båda schakten påträffades istället vad som tolkades vara odlingslager, samt en brunn, vilket gav en tolkning av att det i området funnits en bakgård, med hushållsnära odling, från tidig medeltid. I brunnen påträffades östersjökeramik. I de centrala delarna av ärkebiskopsborgen fanns även under medeltid ett kök med en spis, vilket påträffades lämningar av i schakt 8. Intill den fanns lämningar av en senmedeltida ekonomibyggnad, i schakt 7, och därunder fanns spår av hushållsnära odlingar, som en kålgård eller en örtagård, vilket även fanns längre söderut i schakt 9.

Schakt 3 berörde det område där domkyrkans område och ärkebiskopens område möttes under medeltiden. I schaktet påträffades en naturstensmur med en valvanfang av tegel. På platsen har troligen en mur uppförts mellan de två områdena, och i ett senare skede av ärkebiskopsborgens historia har en portbyggnad byggts emot den äldre naturstensmuren. Byggnaden var troligen uppförd av tegel med valvslagen bottenvåning, endast själva valvanfanget påträffades av byggnaden. Det framkom även rester efter en brand, möjligen år 1452. Ovan brandlagret påträffades ett raseringslager från 1700-talet, tiden innan parkens tillblivelse, då ärkebiskopsborgens byggnader plundrades på sten

och tegel, och området lämnades i ruiner. Däröver framkom rajoleringsmassor från arbetena i parken år 1746.

Figur 23. Fyndnummer 3, troligen ett helt kärl. I figur 24 syns delar av kärlet in situ.

Figur 24. Trasig kruka in situ, i botten av schakt 3.

Figur 25. Informationsskylt om den arkeologiska förundersökningen. Fotografi från norr.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-15564-2014	Fornlämning nr/art	RAÄ 73:1
Socken/stad	Lund	Socken-/Stadsnr	1298
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Kv Universitetet 1
Typ av exploatering	Trädplantering		
Uppdragsgivare	Statens Fastighetsverk		
Typ av undersökning	FU		
Ansvarig institution	Kulturen		
Fältarbetsledare	Gertie Ericsson		
Övrig personal	Aja Guldåker, Niclas Kronroth		
Fältarbetstid	2014-09-09 till 2014-09-26		
Fälttid			
Arkeolog	80 h		
Maskin	-		
Undersökningens omfattning			
Yta	51 m ²		
Kubik	95 m ³		
Schaktmeter	-		
Kostnad för arkeologi			
Proj.ledn & administration	4x700= 2 800 SEK		
Fältarbete	80x700= 56 000 SEK		
Rapport	72x700= 50 400 SEK		
Analys	11 200 SEK exkl moms		
Övrigt	500 SEK		
Summa:	120 900 SEK		
Kostnad övrigt			
Maskiner	27 978 SEK exkl moms		
Inmätning	1 198 SEK exkl moms		
Övrigt	-		
Summa	29 176 SEK		
Summa, faktisk	150 076 SEK exkl moms		
Summa, beslutad	143 580 SEK exkl moms		
Fyndmaterial (förvaring m.m.)	KM 94782:1-8		
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen		
Ritningar, dokumentation	18 A3: 11 planritningar i skala 1:20, 31 sektionsritningar i skala 1:20.		
Foto	100 digitala fotografier		
Analys	Arkeobotanisk analys, bilaga 1.		
Övriga upplysningar	-		

Referenser

- André, A. & Högstedt, C. 1990. Kartornas Lund. 1580-talet till 1950. *Gamla Lund, årsskrift* 72. Lund.
- Andrén, A. 1980. Lund. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer rapport, *Medeltidsstaden* 26. Stockholm.
- Andrén, A. 1984. Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer rapport, *Medeltidsstaden* 56. Stockholm.
- Andrén, A., Carelli, P., Nilsson, T. 1995. Lundagård före Hårleman. Arkeologisk utredning inför trädförnyelseprojektet i Lundagård. *Arkeologiska rapporter från Lund, nr 9*. Kulturen, Lund.
- Balic, I. 2001. Processionsgången, Lundagård, Lund. Arkeologisk förundersökning 2001. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 100*. Kulturen, Lund.
- Balic, I. & Gardelin, G. 2002. Lundagårdsområdet. Arkeologiska förundersökningar 2001-2002. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund nr 104*. Kulturen, Lund.
- Bevaringskommittén. 1981. Lunds stadskärna. *Bevaringsprogram, Clemens och Drottens rotar*. Lund.
- Blomqvist, R. 1946. Lund på Mogens Madsens tid. Franz Hogenbergs kopparstick, Mogens Madsens Lundabeskrivning och Vedels kartsnitt. *Föreningen Det Gamla Lund, Årsskrift* 28.
- Blomqvist, R. 1951. *Lunds historia 1. Medeltiden*. Lund.
- Ericsson, G., Nilsson, E-M & Thorén, H. 2007. Kungshuset I Lund. Byggnadsarkeologisk förundersökning, etapp II, 2007. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 221*. Kulturen, Lund.
- Gardelin, G., Goksör, S., Johansson Hervén, C. & Larsson, S. 1997. Askallén, Lundagård. Arkeologisk förundersökning 1996. *Arkeologiska rapporter från Lund, nr 19*. Kulturen, Lund.
- Gardelin, G. 2004. Lundagård, Lund. Arkeologisk förundersökning 2002. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund nr 122*. Kulturen, Lund.
- Karlsson, M. 2008. Processionsgången i Lundagård, Lund. Arkeologisk förundersökning 2008. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund nr 325*. Kulturen, Lund.
- Löwgren, Y. 1953. Lundabiskoparnas residens efter reformationen. *Föreningen det Gamla Lund, Årsskrift* 35. Lund.
- Sundner, B., Nilsson, E-M., Ericsson, G. & Thorén, H. 2006. Kungshuset i Lund. Byggnadsarkeologisk förundersökning, Etapp I, 2006. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 182*. Kulturen, Lund.
- Törje, A. 1959. Lundagård. Parkanläggningens historia. *Föreningen Det Gamla Lund, Årsskrift* 41. Lund.

Bilagor

1. Makroskopisk analys av jordprover från FU Kv Universitetet, Lund
2. Plan- och sektionsritningar.
3. Fyndlista.

Bilaga 1: Makroskopisk analys av jordprover från FU Kv Universitetet, Lund

Teknisk rapport

Jens Heimdahl, Arkeologerna på Statens historiska museum

Bakgrund och syfte

Under den arkeologiska förundersökningen av bebyggelse lämningar från Kv. Universitetet 1, RAÄ 73, Lunds stad 2014, togs 5 jordprover för makroskopisk analys ur sektionerna i tre schakt. Bl.a. i strata som antogs representera den äldsta markhorisonten, lergolv i byggnader och fyllning i stolphål. Generellt antas lämningarna härröra från Lunds äldsta skede, främst från 1000- och 1100-talet. Eftersom tolkning oftast endast kunde göras utifrån sektionerna är dessa osäkra, och frågeställningarna inför analysen är allmänt hållna: vad kan det makroskopiska materialet berätta om det kulturella sammanhang som varit dess upphov. När det gäller proverna från den äldsta markhorisonten efterfrågas särskilt spåren av markanvändning i dessa, kan de t.ex. ha varit uppodlade.

Metod

Provtagningen genomfördes av arkeologerna under utgrävningen. Provvolymen låg mellan 1,5 och 2 liter. Inkomna till laboratoriet preparerades proverna genom floterings och våtsiktning (minsta maskstorlek 0,25mm) enligt metod beskriven av Wasylikowa (1986). Identifieringen av materialet skedde under ett stereomikroskop med 7-100 gångers förstoring. I samband med bestämningarna utnyttjades litteratur (främst Jacomet 1987 Cappers m. fl. 2009) samt referenssamlingar av recenta fröer. Den makroskopiska analysen har främst behandlat växtmakrofossil (som inte är ved eller träkol), men även puppor, fekalier, smältor, slagg, ben mm har eftersökts. I det följande anges alla typer av fröer, frukter, delfrukter, acener etc. som "fröer" eller "frukter".

De provtagna lagren är begränsade från senare markhorisonter i stratigrafien, dels genom skarpa kontakter med överliggande lager vilket visar att den postdepositionella bioturbationen varit begränsad, dels med mellanliggande lager av sand som i sig begränsat bioturbationen från yngre lager. Detta visas också av provernas makroskopiska innehåll som i hög utsträckning är fria från inblandning av fröbank från senare tiders stadsflora. Materialet i de provtagna lagren kan sålunda bedömas ligga *in situ* sedan lagrets tillkomst och eventuell omlagring av material har således skett innan depositionstillfället.

Jordprovernas innehåll

I bifogade tabellen har materialet (det som inte är förkolnade fröer och frukter) kvantifierats enligt en grov relativ skala om 1-3 punkter, där 1 punkt innebär förekomst av enstaka (ca 1-5) fragment i hela provet. 2 punkter innebär att materialet är vanligt – att det i stort sett hittas i alla genomletningar av de subsamplingar som görs. 3 punkter innebär att materialet är så vanligt att de kan sägas vara ett av de dominerande

materialen i provet och man hittar det var man än tittar. Siffrorna för makrofossil anger antalet räknade fröer/frukter. Allt frömaterial som presenteras i tabellen är förkolnat.

Det kvalitativa innehållet av makroskopiskt material styrs i hög utsträckning av en handfull tafonomiska faktorer kopplade till de avfallskällor varifrån materialet som bygger upp kulturlagren härstammar, huvudsakligen från byggnation och hantverk (träflis, kol, kalkbruk etc.), djurhållning (växter från ängs-/betesmiljö), kök (träkol, matrester och latrinavfall). Därtill kommer en del material, som t.ex. ogräs, från lokala växtmiljöer. För att underlätta för läsaren att se detta i resultaten har de olika arterna grovt grupperats i de två ekologisk-kulturella kategorierna ogräs och odlade växter.

Diskussion

Materialet i de provtagna kontexterna är nedbrutet till den grad att nästan inga spår av oförkolnat organiskt material finns kvar, med undantag för motståndskraftigt material som träflis och ben. Vid sidan om träkol, så karaktäriseras samtliga prover av rikliga mängder köksavfall i form av ben, fiskrester och förkolnad säd. Därtill kommer fragment av tegel och kalkbruk, en sammansättning som är karaktäristisk för spisaska.

Äldsta markhorisont, Schakt 7 och 9

I två av schakten provtogs det som uppfattades som den äldsta markhorisonten. Innehållet i dessa prover är likartat och präglas av spår av köksavfall och spisaska i form av träkol, benfragment, fiskfjäll och förkolnade sädeskorn. Ett sådant innehåll är typiskt för hushållsnära odlingar av kålgårdstyp där man ofta blandat i kaksavfall, men tolkningen som odlingsjord är mer beroende på horisontens utseende. I dessa fall är den beskriven som 15-20 cm tjock och homogen med flammig kontakt till den orörda moränleran under, vilket stämmer väl överens med tolkning som fossil odlingsjord (den ursprungliga tjockleken är större till följd av att den kompakterats i stratigrafin). Den ursprungliga markhorisonten bär alltså spår av hushållsnära odling i både schakt 7 och 9.

Lerlager (2 & 3) i schakt 8

Dessa lerlager, varav ett (lager 3) är tolkat som ett möjligt golv och lager 2 som en möjlig äldsta markhorisont, bär ett likartat innehåll med rikliga mängder av köksavfall – främst fisk och ben, men även en hel del förkolnad säd av olika slag. Detta tillsammans med kalkbruksfragment mineralsmältor och träkol kan i detta sammanhang tolkas som att leran utgjort golvet i ett kök med en spis. Innehållet är bägge lagren är mycket likartade, och det är rimligt att tolka dem som speglade två faser i samma miljö. Kanske utgör den äldsta markhorisonten ett jordgolv i den äldsta fasen av detta kök.

Stolphål i schakt 9

Fyllnaden i detta stolphål innehåller rikliga mängder av köksavfall, främst fiskrensavfall och bränd säd. Det liknar i hög utsträckning innehållet i lerlagren i schakt 8, och representerar en liknande köksmiljö.

Referenser

Cappers, R. T. T., Neef, R. & Bekker, R- M. 2009: *Digital atlas of economic plants*. Groningen Archaeological Studies vol 9. Groningen

Jacomet, S., 1987: Prähistorische Getreidefunde. Eine Anleitung zur Bestimmung prähistorischer Gersten – und Weizen Funde. Botanisches Institut der Universität Abteilung Pflanzensystematik und Geobotanik. Basel.

Wasylikowa, K., 1986: Analysis of fossil fruits and seeds. I Berglund, B. E. (ed.): *Handbook of Holocene Palaeoecology and Palaeohydrology*. John Wiley & Sons Ltd. 571-590

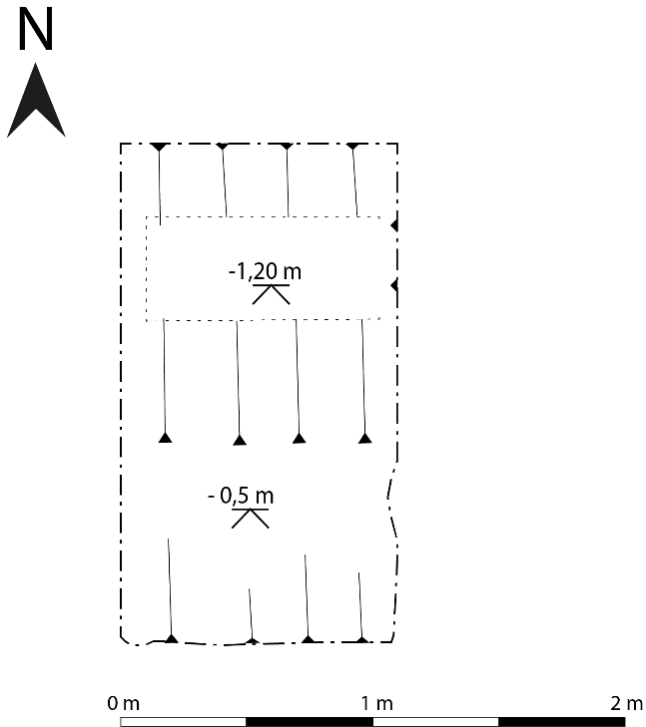
Kv Universitetet		A				6
		L		2	3	
		Schakt	7	8		9
		Kontext	2			3 4
		Kontext				
			Ursprunglig markhorisont	Lera m träkol, kalk, bränd lera	Lera m grus och bränd lera, lergolv?	Fyllning i stolphål
						Ursprunglig markhorisont, odling?
		Volym/l	1,9	1,9	1,7	1,6 1,8
Vedartade växter	Träkol	••	•••	•••	•••	••
	Träflis					••
Örtartad växt del	Rottråd/rotnöl	••				
Animaliska matrester	Benfragment (däggdjur/fågel)		•••	••		• •
	Brända ben (däggdjur/fågel)			•		
	Brända ben (fisk)		•			
	Fiskben/-fjäll	•	•••	••	•••	•
Övrigt	Grodben	•	•	•		•
	Mineralsmälta			•		
	Kalkbruk		•		•	
Förkolnad frukt/frö						
Ogräs	Svinmålla <i>Chenopodium album</i> -type					4
	Snärjmåra <i>Galium aparine</i>		1			
	Pilört <i>Persicaria lapathifolium</i>					1
	Kråkvicker <i>Vicia cf. cracca</i>					1
Odlat	Havre (ospec.) <i>Avena</i> spp.			1		4
	Råglost <i>Bromus secalinus</i>			2		2
	Obestämt sädeskorn <i>Cerealiea</i> (indet.)	1	1	1		7 3
	Skalkorn <i>Hordeum vulgare</i> ssp. <i>vulgare</i>		4	1		13 1
	Råg <i>Secale cereale</i>					3
	Bröd-/kubbvete <i>Triticum aestivum/compactum</i>	1		1		

Bilaga 2: Ritningar

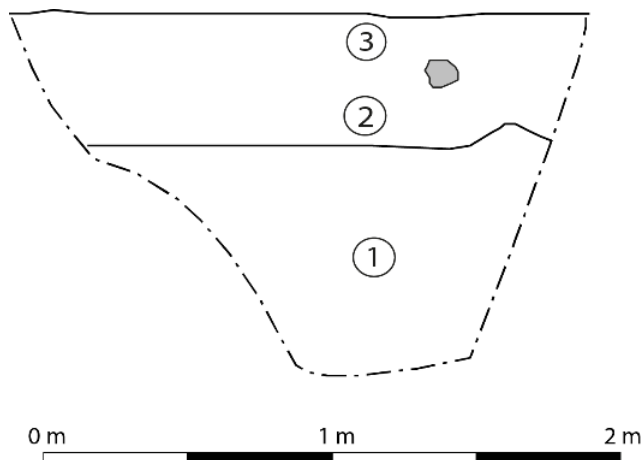

Planritning över de 9 planerade och utförda schakten för den arkeologiska förundersökningen 2014.

Schakt 1

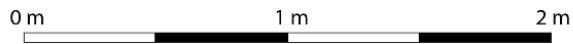
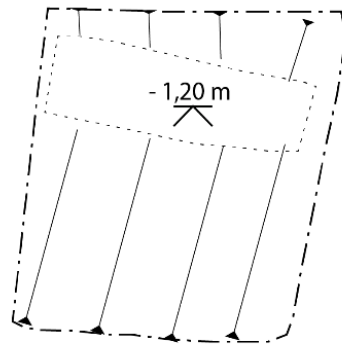
Schakt 1 planritning.

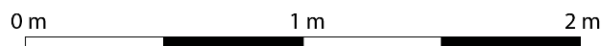
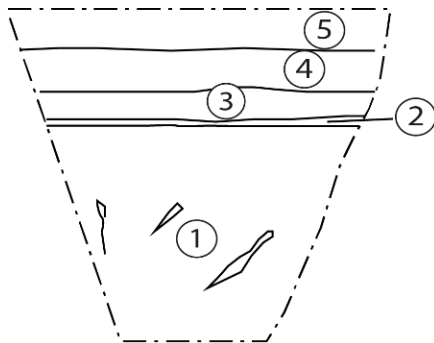
Schakt 1 västra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brun humus, grovkornig, torr, mager och lös. Inslag av tegelkross, kalkbruk, småsten, djurben. Ojämn sortering, enstaka rötter, horisontalorientering.
2. Ljusbrun sand med en del organiskt material och lera. Finkornig, torr, mager, kompakt. Inslag av småsten. Mycket rötter i kontaktyta 2 och 3. Äldre matjord.
3. Svartbrun grus och matjord. Äldre matjord.

Schakt 2

Schakt 2 planritning.

Schakt 2 östra sektionen, beskrivning nedan:

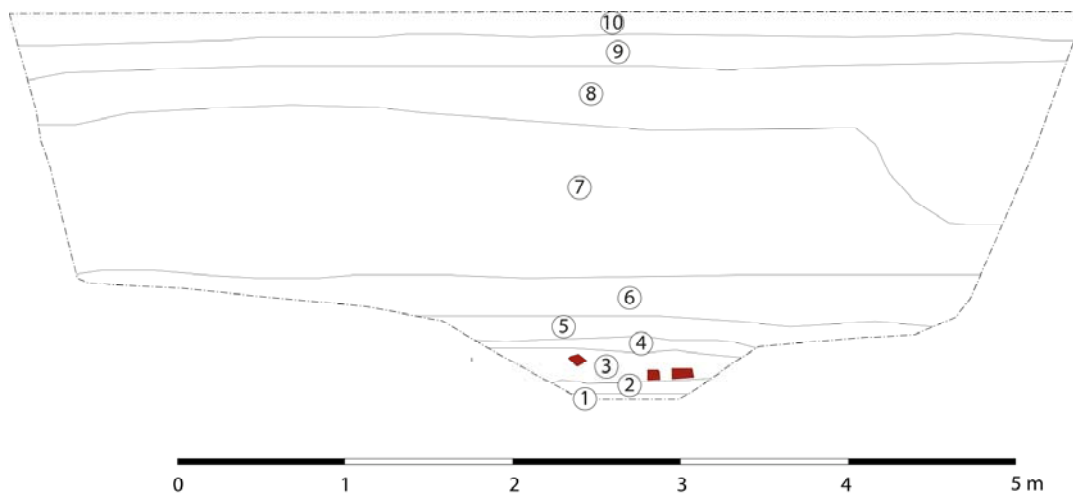
1. Brun humus, grovkornig, torr, mager och lös. Inblandning av tegelkross, kalkbruk, djurben, små- och mellanstora stenar och grus. Trolig rajolering. Mycket rötter. Ojämn sortering. Horizontalorientering.
2. Kalkbruk. Grovkornigt, torrt, magert, löst. Mellangrov ballast. Bärlager.
3. Svartgrå grus. Grovkornigt, torrt, magert, löst. Bärlager.
4. Ljusbrun humus med hög lerhalt. Finkornigt, fet, fuktigt och kompakt. Inslag av enstaka småsten. Äldre matjord.
5. Matjord.

Schakt 3

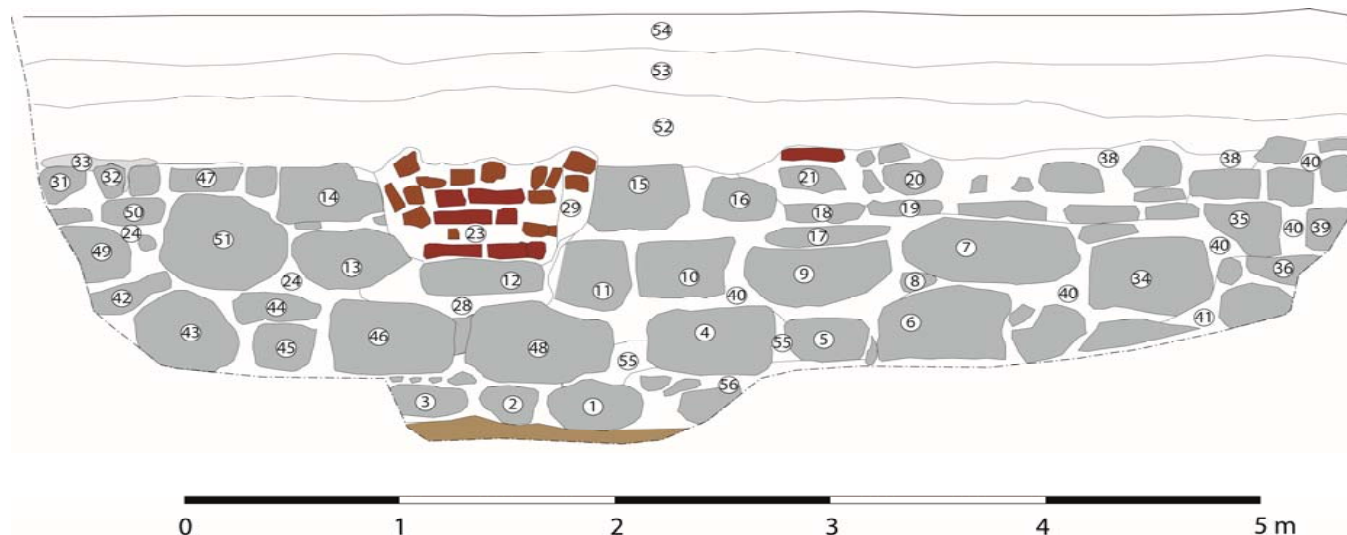
Schakt 3 planritning, beskrivning nedan:

1. Moränlera.
2. Nedgrävning, ränna. Tydlig nedgrävningskant i nordost och i väster, mer diffus i nordväst. Mot söder skärs rännan av murkonstruktionen.
3. Brun lerig humus, finkornig, fet, torr, lucker till kompakt. Inslag av träkol och djurben, samt tegelkross. Fyllningslager runt mur. Fynd av keramik av typen äldre rödgods mm.
4. Gulgrå kalkbruk med inslag av humus. Grovkornig, mager, torr och kompakt. Kalkbrukslagret kan ha fungerat som bärlager till ett trägolv eller i dräneringssyfte.
5. Svart träkolslager, enstaka djurben, tegelbitar, småsten, dålig sortering. Grovkornigt, torrt, magert och luckert. Fynd av rödgods. Brandlager, brunnet trägolv, eller träbroläggning. Se kontext 56, södra sektionen.
6. Brunorange melerat raseringslager. Inslag av djurben, kalkbruk, småsten var närvarande, tillsammans med tegelkross och tegelbrockor samt taktegel. Dåligt sorterat, grovkornigt, torrt, magert och luckert. Raseringskomponenter som lagts ut eller jämnat av marken, kan vara del av rajoleringsmassor.
8. Gråbrun lera med inslag av tegelkross, lerfläckar och kalkbruk, tegelbrockor och taktegel var närvarande, lerkline enstaka. Raserad vägg.

Schakt 3, norra sektionen, beskrivning nedan:

1. Gulgrå moränlera, finkornig, fet, fuktig och kompakt.
2. Ljusgrå kalkbruk med inslag av grus, tegelkross och lera. Grovkornig, torr, mager och kompakt. Raseringslager, troligen en raserad vägg.
3. Gråbrun lera med inslag av tegelkross, lerfläckar och kalkbruk, tegelbrockor och taktegel var närvarande, lerkline enstaka. Raserad vägg.
4. Gulgrå kalkbruk med inslag av humus. Grovkornig, mager, torr och kompakt. Kalkbrukslagret kan ha fungerat som bärlager till ett trägolv eller i dräneringssyfte.
5. Svart träkolslager, enstaka djurben, tegelbitar, småsten, dålig sortering. Grovkornigt, torrt, magert och luckert. Fynd av rödgods. Brandlager, brunnet trägolv, eller träbroläggning.
6. Brunorange melerat raseringslager. Inslag av djurben, kalkbruk, småsten var närvarande, tillsammans med tegelkross och tegelbrockor samt taktegel. Dåligt sorterat, grovkornigt, torrt, magert och luckert. Raseringskomponenter som lagts ut eller jämnat av marken, kan vara del av rajoleringsmassor.
7. Brun humös sand med inslag av lera och grus, grovkornig, torr, mager och lucker. Inslag av småsten, tegelkross, kalkbruk. Rajolering från 1746.
8. Ljusgråbrun lerinblandad sand, grovkornig, torr, mager och kompakt. Inslag av grus, kalk, kalkbruk och tegelkross. Utjämningslager över rajolering, eller bärlager över den mer porösa rajoleringen.
9. Brun lerinblandad grus, grovkornig, torr, mager och kompakt. Inslag av småsten. Sentida bärlager.
10. Mörkbrun humus med inslag av grus. Matjord.

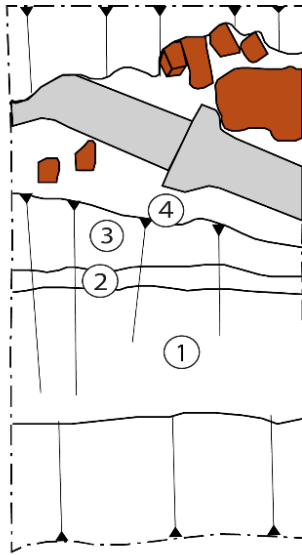

Schakt 3, södra sektionen, beskrivning nedan:

1. Gråsten placerad på moränleran.	14. Sandsten, tuktdad.	28. Träkol, tyder på att konstruktionen brunnit.
2. Gråsten placerad på moränleran.	15. Sandsten, relativt slät yta.	29. Gulvitt kalkbruk, ballast av grus och träkol, hårt, tillhör igensättning.
3. Gråsten placerad på moränleran.	16. Sandsten, relativt skrovlig yta.	31. Sten som sticker ut ca 0,25 m utanför övrig mur.
4. Gråsten.	17. Kalkbruk ovanpå sten. Sandsten.	32. Sten som sticker ut ca 0,10 m utanför övrig mur.
5. Gråsten.	18. Kalksten.	33. Gult kalkbruk med relativt grov magring.
6. Gråsten.	19. Kalksten.	34. Gråsten, möjligen tuktdad.
7. Gråsten.	20. Sandsten.	35. Kvadersten, sandsten, trasig troligen sekundär.
8. Liten gråsten.	21. Sandsten eller kalksten.	36. Kvadersten, sandsten, trasig troligen sekundär.
9. Stor gråsten, tuktdad.	23. Storstenstegel, skiftlagt.	
10. Kvadersten.	Valvanfang, sekundärt.	
11. Gråsten, tuktdad.	24. Gulvitt kalkbruk, grovkornig ballast, grus, enstaka träkol, hårt, fult pålagt över kanten på stenarna vilket indikerar att det har legat under mark.	
12. Anfangssten, fint huggen, Rundad underkant, sandsten.		
13. Gråsten, tuktdad.		

- 38. Gult något poröst kalkbruk med grov magring. Renovering av mur?
- 39. Sten längre in i muren.
- 40. Vitgult kalkbruk, relativt hårt, primär fog.
- 41. Vitgult kalkbruk, relativt hårt, primär fog. Träkol uppemot murverk.
- 42. Gråsten.
- 43. Sandsten.
- 44. Sandsten.
- 45. Sandsten.
- 46. Sandsten.
- 47. Sandsten.
- 48. Sandsten.
- 49. Gråsten.
- 50. Gråsten.
- 51. Gråsten.
- 52. Rajoleringslager grus, kalkbruk, tegel. Poröst, torrt, med inslag av småsten och lera.
- 53. Påförd brun planteringsjord med viss grusinblandning, något kompakt, småsten, enstaka tegel. Torrt.
- 54. Matjord, brun, fet, till mager, finkornig, lerjord med grusinblandning, torrt.
- 55. Stora mängder kalkbruk, poröst med något grov magring. Rester efter foglagningar?
- 56. Mängder av träkol mot mur och i skrevorna, brandlager, det syns inget kalkbruk.

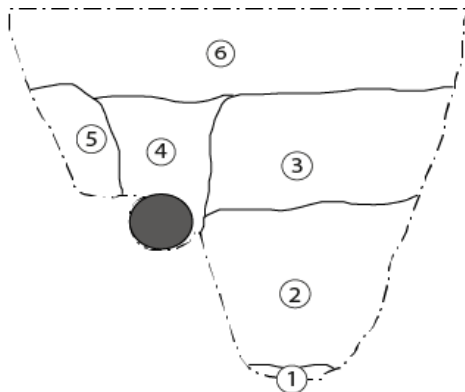
Schakt 4

0 m 1 m 2 m

Schakt 4 planritning, beskrivning nedan:

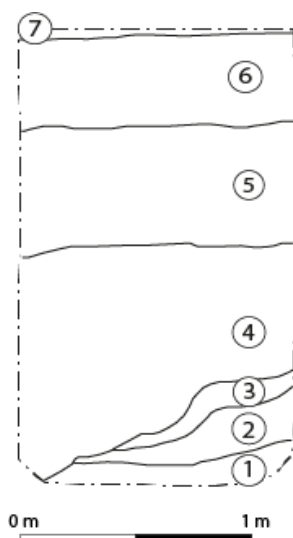
1. Moränlera.
2. Brun lera med viss grusinblandning. Relativt finkornigt, torrt och något fet. Inslag av små tegelbitar, kalk och kalkbruk. Möjligen odlingslager.
3. Melerat svartbruntgult lager med småsten, lera, grus, tegel, kalk, kalkbruk, träkol. Något fet, torrt och kompakt. Känns omrört. Utjämningslager.
4. Brungrå, grusinslag med inblandad lera med tegel, kalkbruk, sten, relativt poröst och torrt. Välsorterat och magert, finkornigt till grövre. Rajoleringslager 1700-tal.

0 m 1 m 2 m

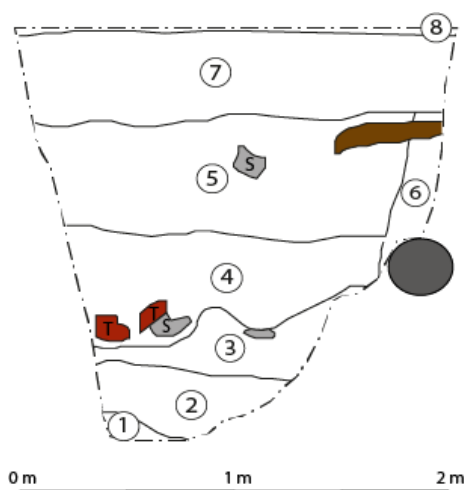
Schakt 4 södra sektionen, beskrivning nedan:

1. Moränlera
2. Brungrå, grusinslag med inblandad lera med tegel, kalkbruk, sten, relativt poröst och torrt. Välsorterat och magert, finkornigt till grövre. Rajoleringslager 1700-tal.
3. Vitgrå med mycket grus och kalkbruk, rundade småsten, tegelbitar. En stor förmultnad rot. Lucker, mager. Mindre komponenter, inga stora tegelbrockor och stenar. Preparering för 1700-talsparken
4. Gråbrun, fet, lera med grusinslag, kalk, kalkbruk, tegel. Något kompakt och torr. Fyllning i rörgrav.
5. Som (3)
6. Matjord.

Schakt 4 västra sektionen, beskrivning nedan:

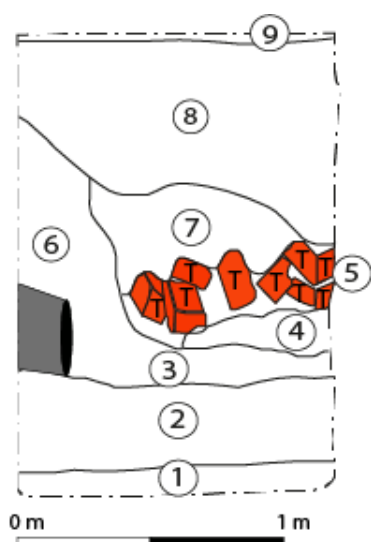
1. Moränlera.
2. Brun lera med viss grusinblandning. Relativt finkornigt, torrt och något fet. Inslag av små tegelbitar, kalk och kalkbruk. Möjligen odlingslager.
3. Melerat svartbruntgult lager med småsten, lera, grus, tegel, kalk, kalkbruk, träkol. Något fet, torrt och kompakt. Känns omrört. Utjämningslager
4. Brungrå grus med lerinslag, tegel, kalkbruk, sten, relativt poröst, torrt och välsorterat. Magert, finkornigt till grövre. Rajoleringslager från anläggande av 1700-talsparken Lundagård.
5. Vitgrå med mycket grus och kalkbruk. Rundade småsten, tegelbitar. Mindre komponenter, inga stora tegelbrockor och stenar. Luckert. Preparering av Lundagård parkanläggning.
6. Brun lera, finkornig med grusinslag, enstaka småsten och tegelbitar. Fet och något kompakt. Matjord.
7. Grässvål.

Schakt 4 norra sektionen, beskrivning nedan:

1. Gulbeige moränlera.
2. Brun lera med viss grusinblandning, relativt finkornigt, torrt och något fet. Inslag av små tegelbitar, kalk och kalkbruk. Odlingslager.
3. Melerat svartbruntgult lager med småsten, lera, grus, tegel, kalk, kalkbruk, träkol. Något fet, torrt och kompakt. Känns omrört. Utjämningslager.

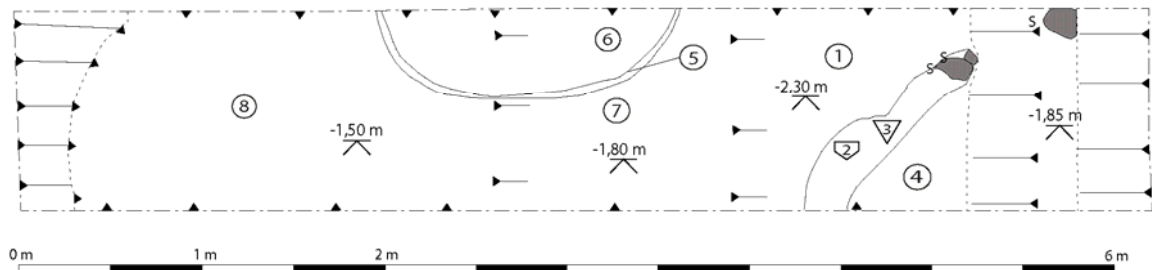
4. Brungrå grus med lerinslag, tegel, kalkbruk, sten, relativt poröst, torrt och väl sorterat. Magert, finkornigt till grövre. Rajoleringslager från anläggandet av 1700-talsparken Lundagård.
5. Vitgrå med mycket grus och kalkbruk. Rundade småsten, tegelbitar. Mindre komponenter, inga stora tegelbrockor och stenar. Luckert. Preparering av Lundagård parkanläggning.
6. Gråbrun, fet, lera med grusinslag, kalk, kalkbruk, tegel. Något kompakt och torr. Fyllning i rörgrav.
7. Brun lera, finkornig med grusinslag, enstaka småsten och tegelbitar. Fet och något kompakt. Matjord
8. Grässvål.

Schakt 4 östra sektionen, beskrivning nedan:

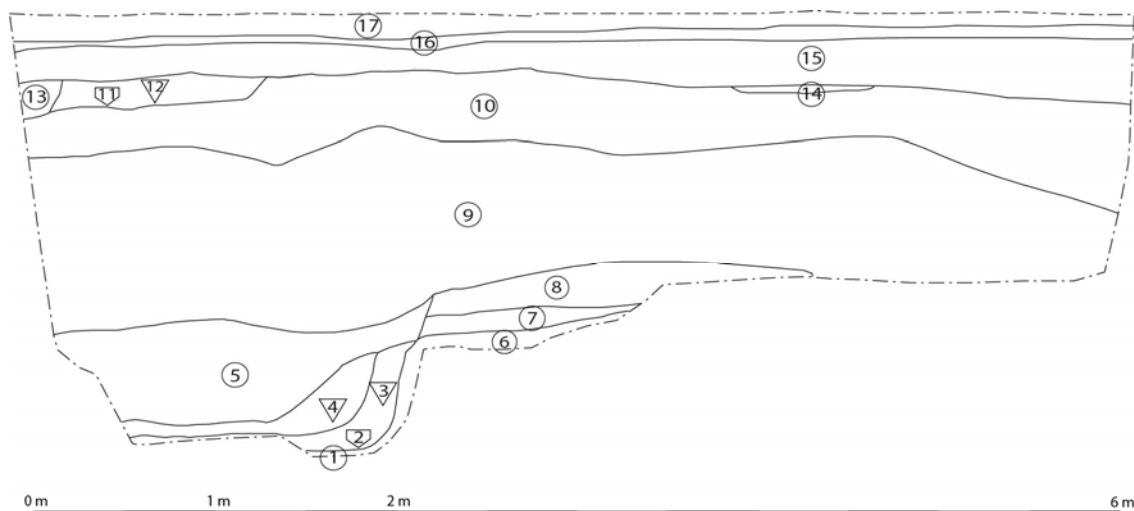
1. Brun lera med viss grusinblandning, relativt finkornigt, torrt och något fet. Inslag av små tegelbitar, kalk och kalkbruk. Odlingslager.
2. Melerat svartbruntgult lager med småsten, lera, grus, tegel, kalk, kalkbruk, träkol. Något fet, torrt och kompakt. Känns omrört. Utjämningslager.
3. Brungrå, grus med lerinslag, tegel, kalkbruk, sten, relativt poröst, torrt och väl sorterat. Sotigt och mycket träkol. Magert, finkornigt till grövre. Rajoleringslager från anläggande av 1700-talsparken Lundagård. På kulturlagret ligger ett rör.
4. Gul, kompakt, finkornig, torr och fet lera. Raseringslager.
5. Mycket rött tegel med kalkbruk. Möjligen ingår tegelstenarna i schaktkanten i en mur, övriga är omrörda i samband med rörläggningen.
6. Gråbrun, fet, lera med grusinslag, kalk, kalkbruk, tegel. Något kompakt och torr. Fyllning i rörgrav.
7. Mörkgrå lera och grus. Torrt och något fet, något grovkornigt. Inslag av kalk, kalkbruk och tegel. Utjämningslager.
8. Matjordslager. Brun, fet, något kompakt och torr med grusinslag, samt enstaka småsten.
9. Grässvål.

Schakt 5

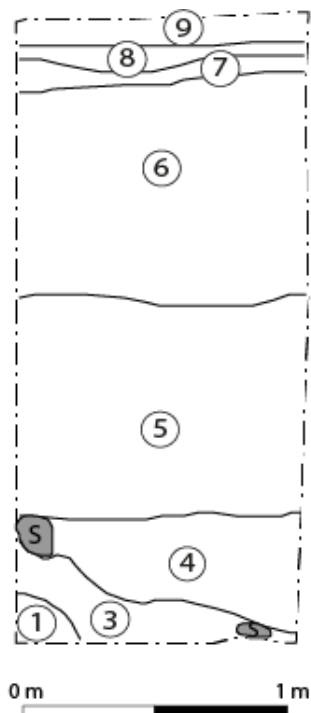
Schakt 5 planritning, beskrivning nedan:

1. Gul moränlera. Finkornig, mager, torr och kompakt. Kalkfläckar och enstaka småsten. Välsorterat.
2. Nedgrävning, Brunn eller trädgrop. Ej grävt till botten. Nedgrävningskant jämn.
3. Fyllningslager. Gråbrun humus, skuret i norr och öster av schaktkant, ligger upp emot kant i väster och söder. Grovkornig, torr, mager, porös. Träkol närvarande, enstaka djurben. Välsorterat. Jorden är hämtad från humös odlingsjord. Tidig medeltid, mycket rötter som gått igenom. Keramik av typen svartgods påträffat. Fyllning i brunn.
4. Ljusbrunt nedbrutet trä. Torrt, grovkornigt, magert, poröst och sprött. Skuret av schaktkant i norr och öster. Avtunnande i söder och väster. Tolkas som lock över en brunn.
5. Vitgrå, mycket finkornig torr aska. Porös och mager. Fyllning i trädgrop till kalkälskande växt.
6. Brun finkornig jord med liten lerhalt och finkornigt grus. Inslag av tegel, djurben och kalkbruk. Poröst och torrt. Planteringsgrop.
7. Beigebrun melerad lera. Finkornig, torr, något fet och kompakt. Inslag av träkol, kalk, bränd lera, tegelsten. Enstaka tegel kan tyda på infiltration från rajolering. Kulturpåverkad morän.
8. Brungrå melerad humös lera. Finkornig med inslag av kalk, kalkbruk, djurben, tegel, träkol, tegelpannor. Fin-grovkornig. Torr, mager, kompakt och välsorterat. Rajoleringsskikt. Omblandade massor.

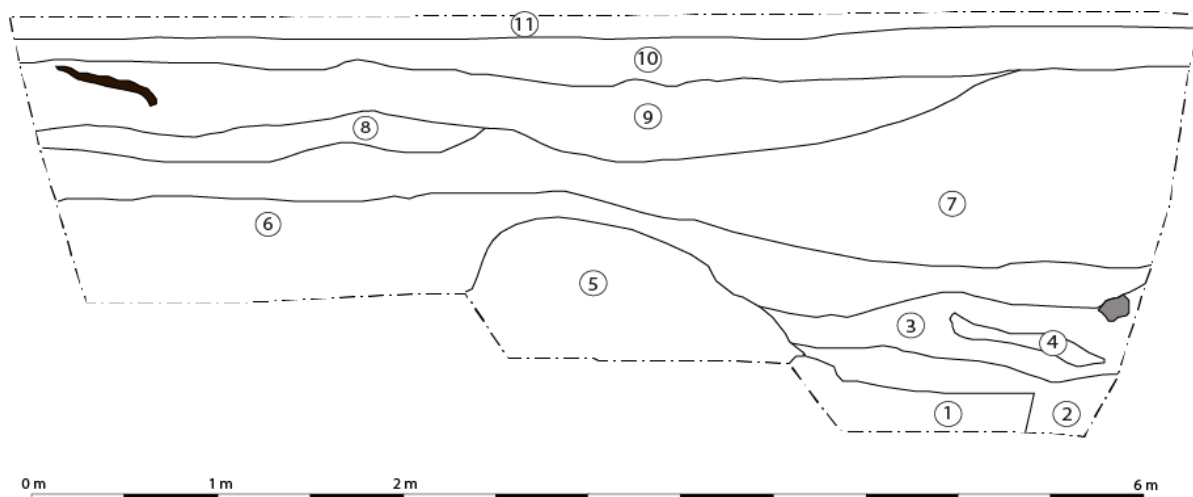
Schakt 5 östra sektionen, beskrivning nedan:

1. Gul moränlera. Finkornig, mager, torr och kompakt. Kalkfläckar och enstaka småsten. Välsorterat.
2. Nedgrävning, Brunn eller trädgrop. Ej grävt till botten. Nedgrävningskant jämn.
3. Fyllningslager. Gråbrun humus, skuret i norr och öster av schaktkant, ligger upp emot kant i väster och söder. Grovkornig, torr, mager, porös. Träkol närvarande, enstaka djurben. Välsorterat. Jorden är hämtad från humös odlingsjord. Tidig medeltid, mycket rötter som gått igenom. Keramik av typen svartgods påträffat. Fyllning i brunn.
4. Ljusbrunt nedbrutet trä. Torrt, grovkornigt, magert, poröst och sprött. Skuret av schaktkant i norr och öster. Avtunnande i söder och väster. Tolkas som lock över en brunn.
5. Gråbrun humus. Fin-grovkornig. Torv. Mager och porös. Inslag av träkol, stenar, lerfläckar. Välsorterat. Fyllningslager eller utjämningslager efter sättning.
6. Brungrå lera med inslag av humus. Finkornigt, magert, torrt och kompakt. Inslag av träkol och kalk. Flammigt, välsorterat lager. Ursprunglig markhorisont. Tidig medeltid.
7. Brun lera med inslag av humus. Träkol, bränd lera, ljusa lerfläckar. Finkornigt, torrt, magert och kompakt. Välsorterat. Odlingslager.
8. Gulbrun melerad lera med inslag av humus. Inslag av kalkfläckar, småsten och gula lerfläckar. Enstaka träkol, bränd lera och tegelkross. Del av rajolering.
9. Brungrå melerad humös lera. Finkornig med inslag av kalk, kalkbruk, djurben, tegel, träkol, tegelpannor. Fin-grovkornig. Torr, mager, kompakt och välsorterat. Rajoleringsskikt. Omblandade massor.
10. Gråbrun lera med inslag av humus. Finkornigt, torrt, magert och kompakt. Inslag av träkol, tegelkross, kalk och grus. Dåligt sorterat. Bärlager för grusgång.
11. Nedgrävning för möjlig tvärstig. Skarp kant, vertikal sida. Rundad bottenkant, plan botten.
- 12.+ 16. Gul-beigebrun grusinblandad med lera. Enstaka bränd lera och tegel. Grusgång lagd efter rajolering. Möjlig förbättring eller utjämning.
13. Brun humus med inslag av grus. Grovkornig, torr, mager, kompakt med inslag av tegelkross, kalk, och enstaka träkol. Dåligt sorterat. Bärlager för grusgång.
14. Gråsvart grus med inslag av humus. Grovkornig, torr, mager och porös. Äldre grusgång.
15. Matjord och gräs.

Schakt 5 norra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brungrå humös lera som var finkornig, torr, fet, och kompakt. Inslag av lerfläckar, enstaka sten, djurben och träkol. Välsorterat. Skuret av schaktvägg i väster, avtunnande i öster. Fyllningslager i nedgrävning. Jfr med nr 3 på planritning.
3. Fyllningslager. Gråbrun humus, skuret i norr och öster av schaktkant, ligger upp emot kant i väster och söder. Grovkornig, torr, mager, porös. Träkol närvarande, enstaka djurben. Välsorterat. Jorden är hämtad från humös odlingsjord. Tidig medeltid, mycket rötter som gått igenom. Keramik av typen svartgods påträffat. Fyllning i brunn.
4. Brungrå humus med inslag av lera. Fin-grovkornig. Torr, mager och kompakt. Jfr nr 4 på planritning samt 5 på östsektionen. Djurben, lerfläckar och småsten närvarande, dåligt sorterat. 1 tegelbit i överkant, möjlig infiltration. Fyllning i nedgrävning.
5. Rajoleringslager, jfr lager 9 på östsektion..
6. jfr lager 10 i östsektion.
7. jfr lager 13 på östsektion.
8. Gråbrunt grus. Jfr nr 14 på östsektion.
9. Se nr 15 på östsektion.
10. Beigebrun sandig lera. Grovkornig, torr, mager och kompakt. Har tillkommit som bärlager över de mer porösa massorna undertill rajolering. Inslag av kalkprickar och småsten, välsorterat.
11. Se nr 10 i östra sektionen.

Schakt 5 västra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brungrå humös lera som var finkornig, torr, fet, och kompakt. Inslag av lerfläckar, enstaka sten, djurben och träkol. Välsorterat. Skuret av schaktvägg i väster, avtunnande i öster. Fyllningslager i nedgrävning. Jfr med nr 3 på planritning.

3. Fyllningslager. Gråbrun humus, skuret i norr och öster av schaktkant, ligger upp emot kant i väster och söder. Grovkornig, torr, mager, porös. Träkol närvarande, enstaka djurben. Välsorterat. Jorden är hämtad från humös odlingsjord. Tidig medeltid, mycket rötter som gått igenom. Keramik av typen svartgods påträffat. Fyllning i brunn.

4. Brungrå humus med inslag av lera. Fin-grovkornig. Torr, mager och kompakt. Jfr nr 4 på planritning samt 5 på östsektionen. Djurben, lerfläckar och småsten närvarande, dåligt sorterat. 1 tegelbit i överkant, möjlig infiltration. Fyllning i nedgrävning.

5. Rajoleringslager, jfr lager 9 på östsektion..

6. jfr lager 10 i östsektion.

7. jfr lager 13 på östsektion.

8. Gråbrunt grus. Jfr nr 14 på östsektion.

9. Se nr 15 på östsektion.

10. Beigebrun sandig lera. Grovkornig, torr, mager och kompakt. Har tillkommit som bärlager över de mer porösa massorna undertill rajolering. Inslag av kalkprickar och småsten, välsorterat.

11. Se nr 10 på östsektion.

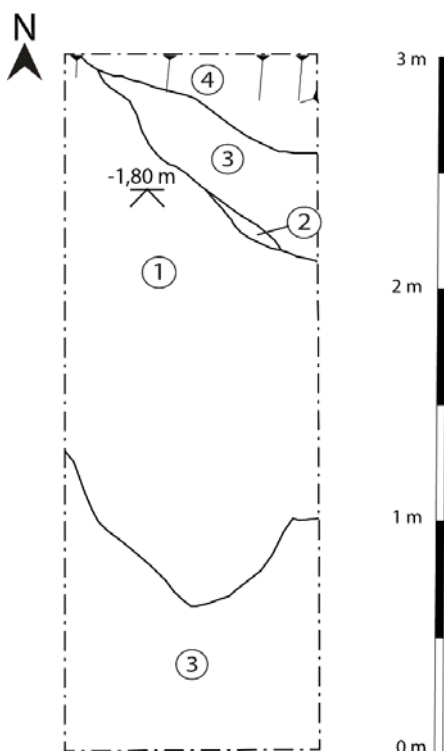
12. Gråbrun humus med inslag av grus. Grovkornig, torr, mager och porös. Mycket rötter och väldigt poröst. Påminner om rajolering till utseendet men mycket porös. Troligtvis pga att det tidigare stått ett träd på platsen. Otydliga lagerskiljen mot norr.

13. Gul moränlera. Finkornig, mager, torr och kompakt. Kalkfläckar och enstaka småsten. Välsorterat.

14. Brungrå humus med inslag av lera. Fin-grovkornig. Torr, mager och kompakt. Jfr nr 4 på planritning samt 5 på östsektionen. Djurben, lerfläckar och småsten närvarande, dåligt sorterat. 1 tegelbit i överkant, möjlig infiltration. Fyllning i nedgrävning.

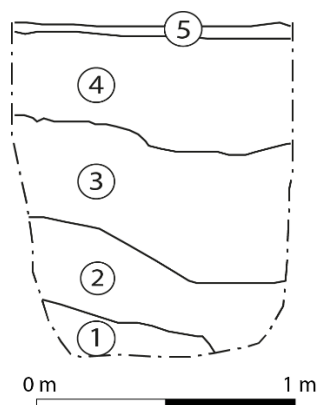
15. Fyllningslager. Gråbrun humus, skuret i norr och öster av schaktkant, ligger upp emot kant i väster och söder. Grovkornig, torr, mager, porös. Träkol närvarande, enstaka djurben. Välsorterat. Jorden är hämtad från humös odlingsjord. Tidig medeltid, mycket rötter som gått igenom. Keramik av typen östersjökeramik påträffat. Fyllning i brunn.

Schakt 6

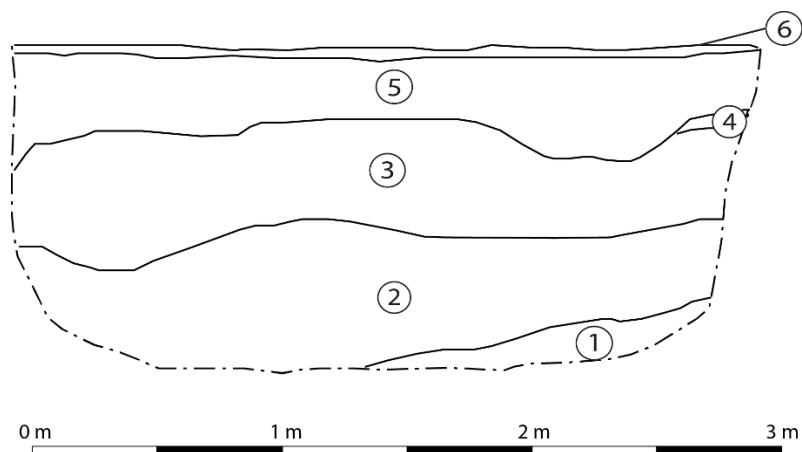
Schakt 6 planritning, beskrivning nedan:

1. Brunbeige, finkornig, torr, mager lera med grusinslag, enstaka träkol och tegelbitar samt djurben. Något porös. Äldre markhorisont.
2. Grå finkornig sättsand med inslag av småsten. Torr, mager, porös. Del av rajolering
3. Blandat lager av finkornig till grövre grusinblandad lera med inslag av tegel, kalkbruk, mycket rötter och djurben. Torrt, något mager och något porös rajolering.
4. Brun något fet, torr, kompakt och finkornig matjord.

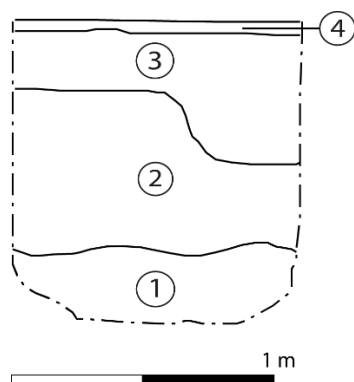
Schakt 6 norra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brunbeige, finkornig, torr, mager lera med grusinslag, enstaka träkol och tegelbitar samt djurben. Något porös. Äldre markhorisont.
2. Blandat lager av finkornig till grövre grusinblandad lera med inslag av tegel, kalkbruk, mycket rötter och djurben. Torrt, något mager och något porös. Rajolering.
3. Brun, något fet, torr, kompakt och finkornig matjord/lera med enstaka inslag av träkol, små tegelbitar, kalkprickar. Torr. Påfört utjämningslager ovanpå rajolering.
4. Mörkbrun grusinblandad fet lera/matjord med enstaka inslag av tegel, småsten från grusgångar. Poröst, torrt med grästorv i toppen.
5. Liten strimma med kompakt, fet beige lera. Fyllning i nedgrävning.

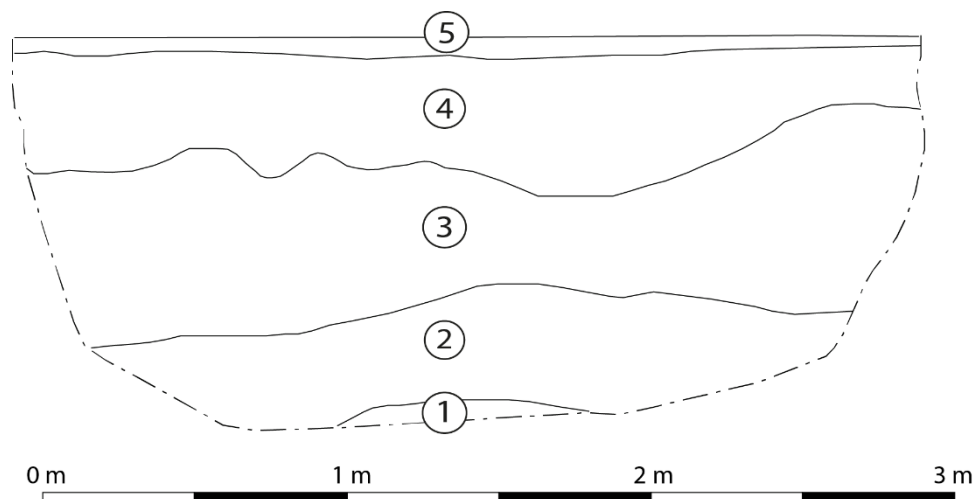
Schakt 6 västra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brunbeige, finkornig, torr, mager lera med grusinslag, enstaka träkol och tegelbitar samt djurben. Något porös. Äldre markhorisont.
2. Blandat lager av finkornig till grövre grusinblandad lera med inslag av tegel, kalkbruk, mycket rötter och djurben. Torrt, något mager och något porös. Rajolering.
3. Brun, något fet, torr, kompakt och finkornig matjord/lera med enstaka inslag av träkol, små tegelbitar, kalkprickar. Torr. Påfört utjämningslager ovanpå rajolering.
4. Mörkbrun grusinblandad fet lera/matjord med enstaka inslag av tegel, småsten från grusgångar. Poröst, torrt med grästorv i toppen.
5. Liten strimma med kompakt, fet beige lera. Fyllning i nedgrävning.
6. Gräsmatta

Schakt 6 södra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brunbeige, finkornig, torr, mager lera med grusinslag, enstaka träkol och tegelbitar samt djurben. Något porös. Äldre markhorisont.
2. Blandat lager av finkornig till grövre grusinblandad lera med inslag av tegel, kalkbruk, mycket rötter och djurben. Torrt, något mager och något porös. Rajolering.
3. Brun, något fet, torr, kompakt och finkornig matjord/lera med enstaka inslag av träkol, små tegelbitar, kalkprickar. Torr. Påfört utjämningslager ovanpå rajolering.
4. Mörkbrun grusinblandad fet lera/matjord med enstaka inslag av tegel, småsten från grusgångar. Poröst, torrt med grästorv i toppen.

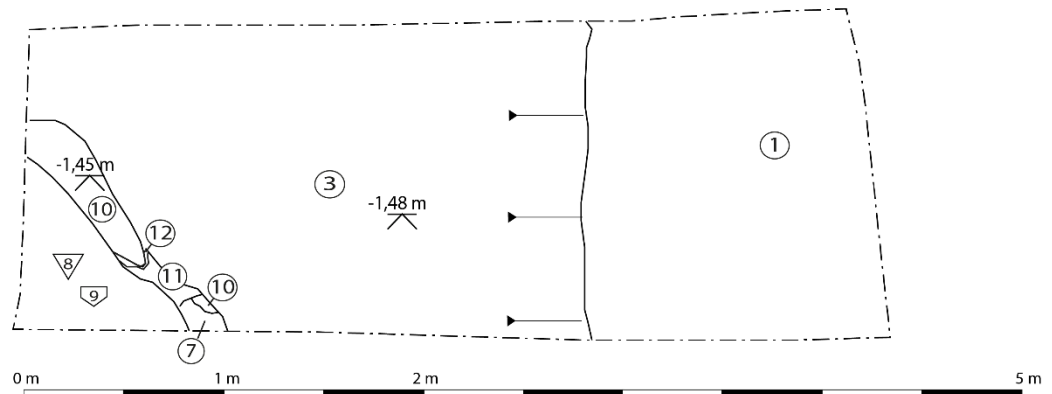

Schakt 6 östra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brunbeige, finkornig, torr, mager lera med grusinslag, enstaka träkol och tegelbitar samt djurben. Något porös. Äldre markhorisont.
2. Blandat lager av finkornig till grövre grusinblandad lera med inslag av tegel, kalkbruk, mycket rötter och djurben. Torrt, något mager och något porös. Rajolering.
3. Brun, något fet, torr, kompakt och finkornig matjord/lera med enstaka inslag av träkol, små tegelbitar, kalkprickar. Torr. Påfört utjämningslager ovanpå rajolering.
4. Mörkbrun grusinblandad fet lera/matjord med enstaka inslag av tegel, småsten från grusgångar. Poröst, torrt med grästorv i toppen.
5. Gräsmatta.

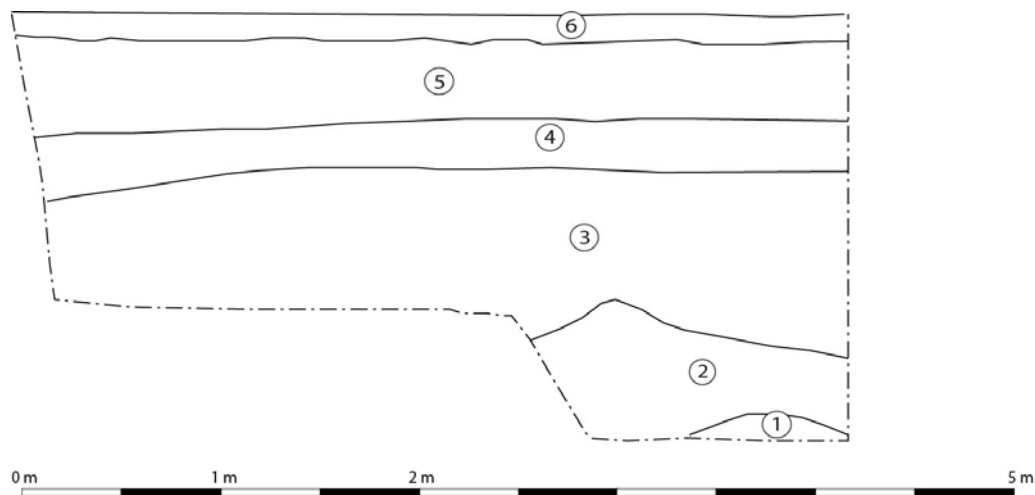
Schakt 7

➤ N

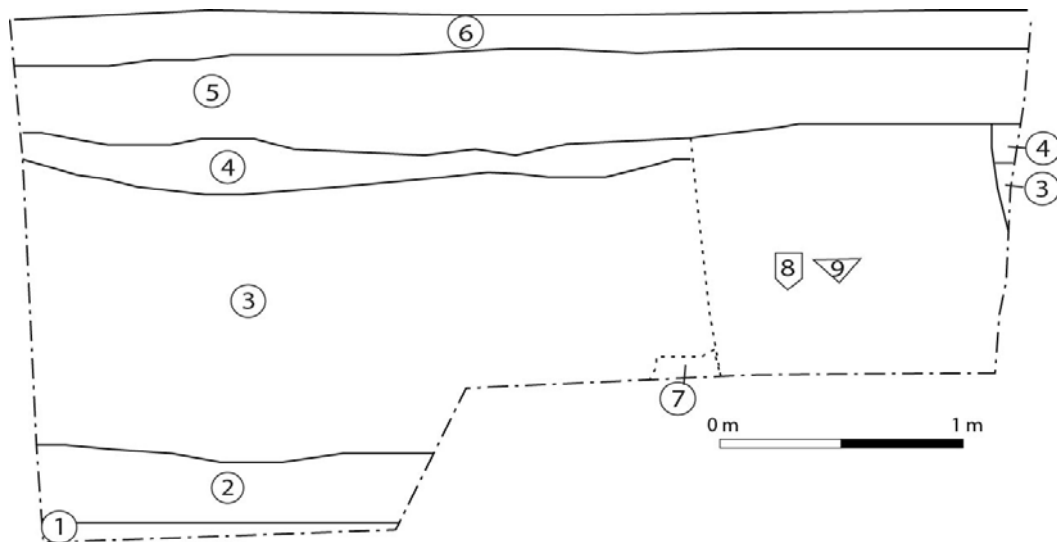
Planritning för schakt 7, beskrivning nedan:

1. Moränlera. Finkornig, torr, mager och kompakt lera. Inslag av enstaka kalkprickar, välsorterat.
3. Brungrå humus med inslag av lera, grus och sand samt tegelkross och småsten. Rajolering.
7. Grågul lera med inslag av humus. Träkol och enstaka kalk. Finkornig, torr, mager och kompakt. Leran är skuren i norr och söder, osäkert avslut mot öster. Skuret i väster av nedgrävning i samband med anläggandet av parken, dvs 1740-tal.
8. Nedgrävning. Troligen för att ta bort ett träd.
9. Brungrå humus med inslag av sand, lera, sten. Sprängt av rötter. Påminner om rajolering. Diffus gräns mot lager 3. 1700-tal.
10. Gul lera med inslag av bränd lera. Finkornig, mager, torr och kompakt. Bränd lera och träkol var närvarande. Kalk enstaka. Skuret i norr och in i schaktkant i söder. Skuret i öster och väster. Tydlig kontaktyta. Lergolv.
11. Grå lera med inslag av humus. Finkornig, torr, mager och kompakt. Träkol var närvarande. Skuret i norr, sydöst in under schaktkant i söder och öster. Skuret i väster. Jordstampat golv. Medeltid.
12. Svart sot. Finkornigt, torrt, fett och poröst. Ett tuntskikt som ligger mellan lager 10 och lager 11. Soten kommer från jordgolvets brukningstid och är medeltida. Brukslager nära en härd.

Schakt 7 västra sektionen, beskrivning nedan:

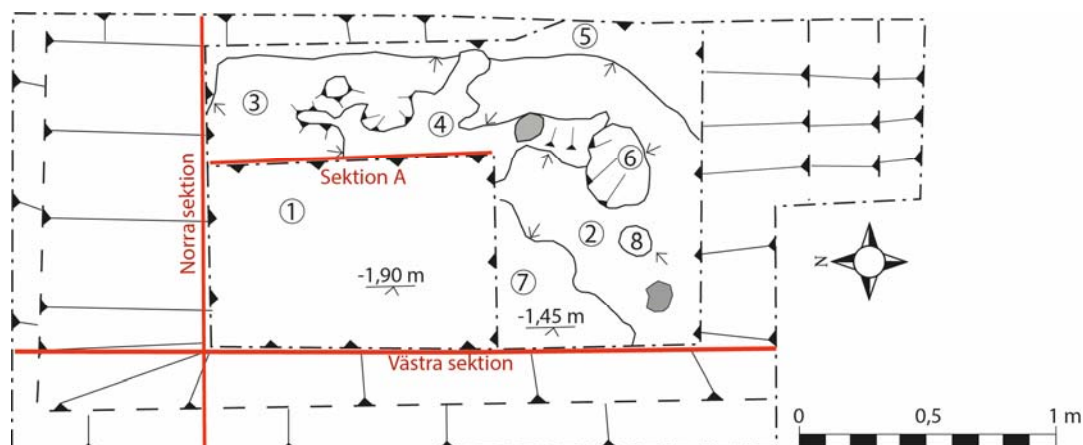
1. Moränlera. Finkornig, torr, mager och kompakt lera. Inslag av enstaka kalkprickar, välsorterat.
2. Brun humös lera. Finkornig till grovkornig, torr, mager och kompakt. Inslag av träkol, småsten, lerfläckar. Enstaka bränd lera. Välsorterat. Odlingslager, medeltida. Inget tegel.
3. Brungrå humus med inslag av lera, grus och sand samt tegelkross och småsten. Rajolering.
4. Ljusbrun, grå lera med inslag av grus och humus. Finkornig till grovkornig, torr, mager, kompakt. Tegelkross, kalkprickar. Bärlager. Packningslager som lagts över rajolering som är mer porös.
5. Ljusgråbrun sandig lera med inslag av humus. Grovkornig, mager, torr och kompakt. Packningslager/bärlager. Sentida. 18-1900-tal
6. Brun humus med inslag av sand och grus. Matjordslager, sentida.

Schakt 7 östra sektionen, beskrivning nedan:

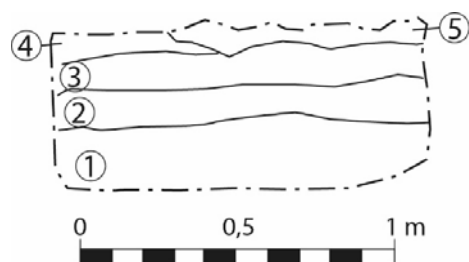
1. Moränlera. Finkornig, torr, mager och kompakt lera. Inslag av enstaka kalkprickar, välsorterat.
2. Brun humös lera. Finkornig till grovkornig, torr, mager och kompakt. Inslag av träkol, småsten, lerfläckar. Enstaka bränd lera. Välsorterat. Odlingslager, medeltida. Inget tegel.
3. Brungrå humus med inslag av lera, grus och sand samt tegelkross och småsten. Rajolering.
4. Ljusbrun, grå lera med inslag av grus och humus. Finkornig till grovkornig, torr, mager, kompakt. Tegelkross, kalkprickar. Bärlager. Packningslager som lagts över rajolering som är mer porös.
5. Ljusgråbrun sandig lera med inslag av humus. Grovkornig, mager, torr och kompakt. Packningslager/bärlager. Sentida. 18-1900-tal
6. Brun humus med inslag av sand och grus. Matjordslager, sentida.
7. Grågul lera med inslag av humus. Träkol och enstaka kalk. Finkornig, torr, mager och kompakt. Leran är skuren i norr och söder, osäkert avslut mot öster. Skuret i väster av nedgrävning i samband med anläggandet av parken, dvs 1740-tal.
8. Nedgrävning. Troligen för att ta bort ett träd.
9. Brungrå humus med inslag av sand, lera, sten. Sprängt av rötter. Påminner om rajolering. Diffus gräns mot kontext 3. 1700-tal.

Schakt 8

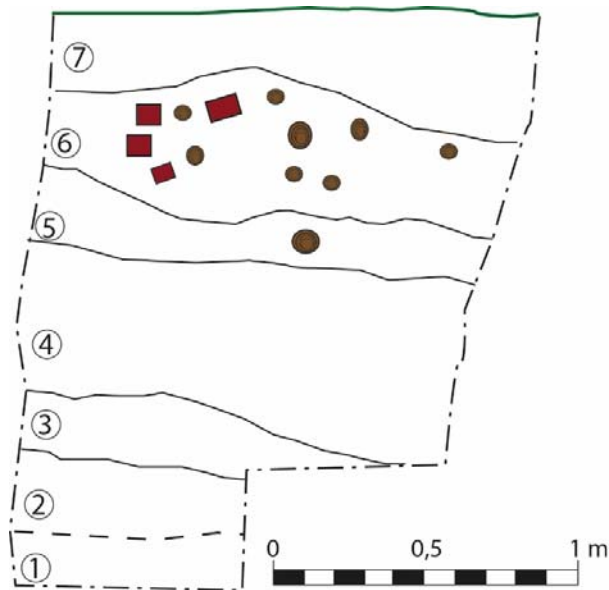
Schakt 8 planritning, beskrivning nedan:

1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Brun, finkornig, torr och något fet melerad lera med inslag av gul lera, träkol, kalk, bränd lera. Något ljusare mot moränen pga infiltration. Flintastenar. Äldre markhorisont.
3. Brun fet, något kompakt, finkornig och torr lera med inslag av grus, kalkprickar, bränd lera och träkol i toppen. Mer markant gul lera med stenar i. Lergolv.
4. Gul, torr, fet lera, kompakt och finkornig. Inslag av träkol, kalk och enstaka sten. Plundrad stensläggning i lera. Inomhus.
5. Gråbrun, fet, finkornig och relativt kompakt lera. Inslag av träkol, kalk. Äldre markhorisonnt (jfr lager 3, sektion A). Fynd av keramik av typen äldre rödgods.
6. Sandstenskross/avfall. Gråbeige, finkornigt till grövre. Fläckvis fördelat, poröst. Troligen avfall från stenhuggning.
7. Mörkbrun finkornig, torr och porös lera med organisk karaktär. Torr trampad yta, möjligen i ett stall.
8. Matjord.

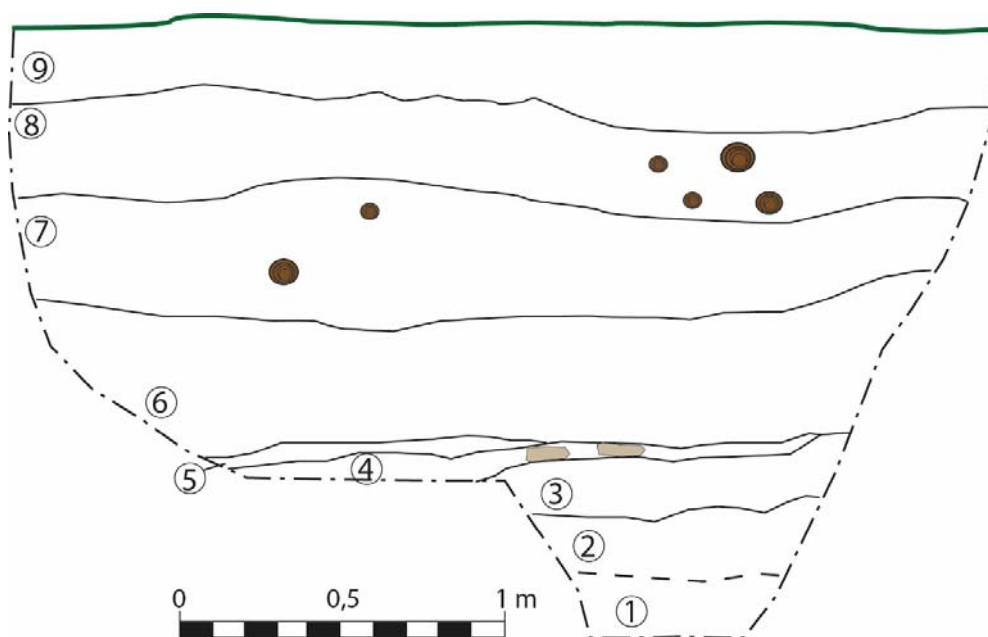
Schakt 8 sektion A, beskrivning nedan:

1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Brun, finkornig, torr och något fet melerad lera med inslag av gul lera, träkol, kalk, bränd lera. Något ljusare mot moränen pga infiltration. Flintastenar. Äldre markhorisont.
3. Brun fet, något kompakt, finkornig och torr lera med inslag av grus, kalkprickar, bränd lera och träkol i toppen. Mer markant gul lera med stenar i. Lergolv.
4. Gul, torr, fet lera, kompakt och finkornig. Inslag av träkol, kalk och enstaka sten. Plundrad stensläggning i lera. Inomhus.
5. Gråbrun, fet, finkornig och relativt kompakt lera. Inslag av träkol, kalk. Äldre markhorisonnt (jfr lager 3, planritning). Fynd av äldre rödgods-keramik.

Schakt 8 norra sektionen, beskrivning nedan:

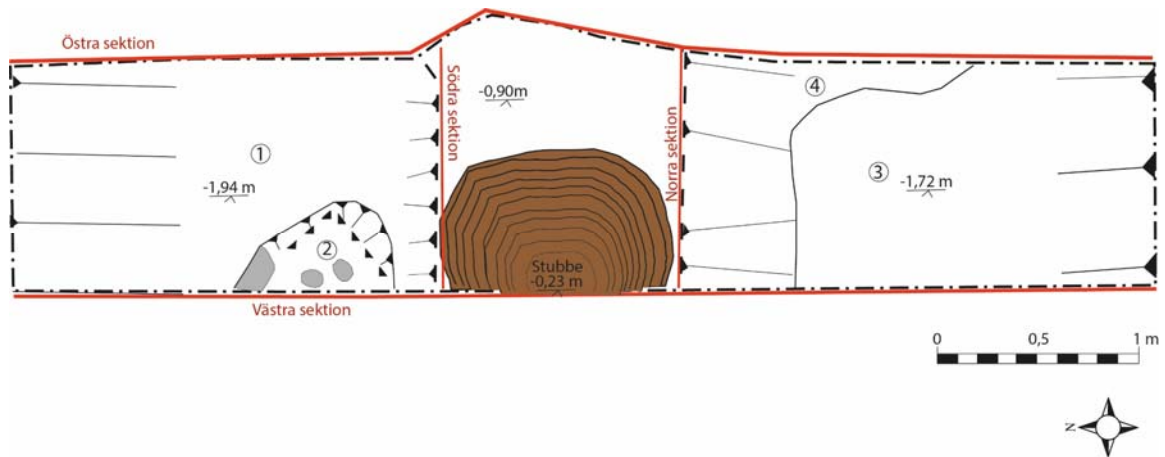
1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Brun, finkornig, torr och något fet melerad lera med inslag av gul lera, träkol, kalk, bränd lera. Något ljusare mot moränen pga infiltration. Flintastenar. Äldre markhorisont.
3. Brun fet, något kompakt, finkornig och torr lera med inslag av grus, kalkprickar, bränd lera och träkol i toppen. Mer markant gul lera med stenar i. Lergolv.
4. Gul, torr, fet lera, kompakt och finkornig. Inslag av träkol, kalk och enstaka sten. Plundrad stenläggning i lera. Inomhus.
5. Gråbrun, fet, finkornig och relativt kompakt lera. Inslag av träkol, kalk. Äldre markhorisonnt (jfr lager 3, planritning). Fynd av keramik av typen äldre rödgods.
6. Sandstenskross/avfall. Gråbeige, finkornigt till grövre. Fläckvis fördelat, poröst. Troligen avfall från stenhuggning.
7. Mörkbrun finkornig, torr och porös lera med organisk karaktär. Torr trampad yta, möjligen i ett stall.

Schakt 8 västra sektionen, beskrivning nedan:

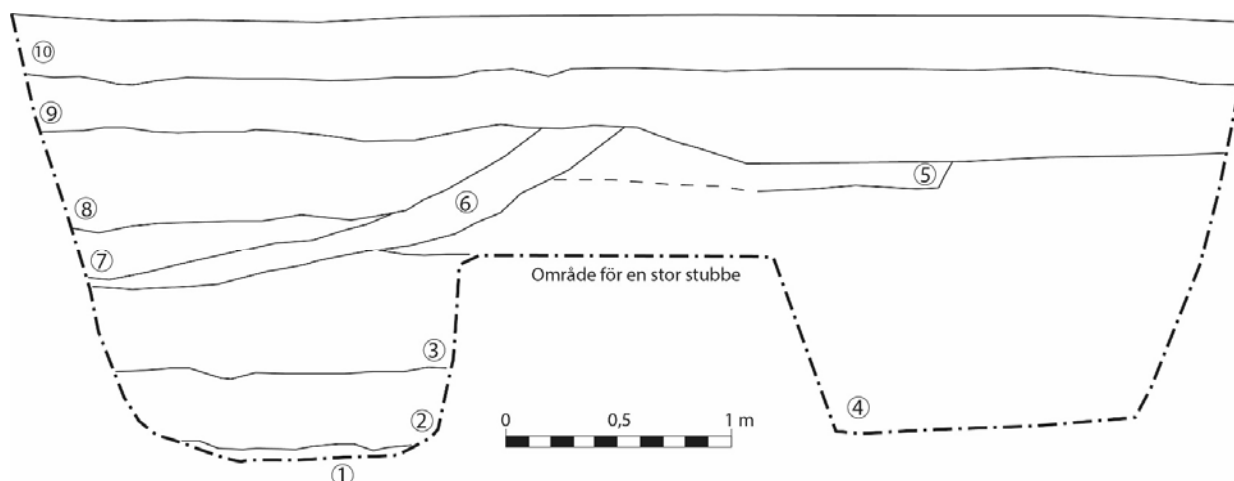
1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Brun, finkornig, torr och något fet melerad lera med inslag av gul lera, träkol, kalk, bränd lera. Något ljusare mot moränen pga infiltration. Flintastenar. Äldre markhorisont.
3. Brun fet, något kompakt, finkornig och torr lera med inslag av grus, kalkprickar, bränd lera och träkol i toppen. Mer markant gul lera med stenar i. Lergolv.
4. Sandstenskross/avfall. Gråbeige, finkornigt till grövre. Fläckvis fördelat, poröst. Troligen avfall från stenhuggning.
5. Svartbrun sotig lera och grus, något kompakt. Inslag av träkol, kalk och tegel. Smutslager ovanpå stenavfall.
6. Rajoleringslager med sten, tegel, kalkbruk, grus och finkornig lera. Något poröst och torrt.
7. Brun , något fet lera med grusinblandning. Torr, något kompakt med enstaka inslag av tegel, träkol och kalk. Påförd jord för anläggandet av parken på 1740-talet.
8. Som (7) men färre komponenter och mycket rötter.
9. Matjord.

Schakt 9

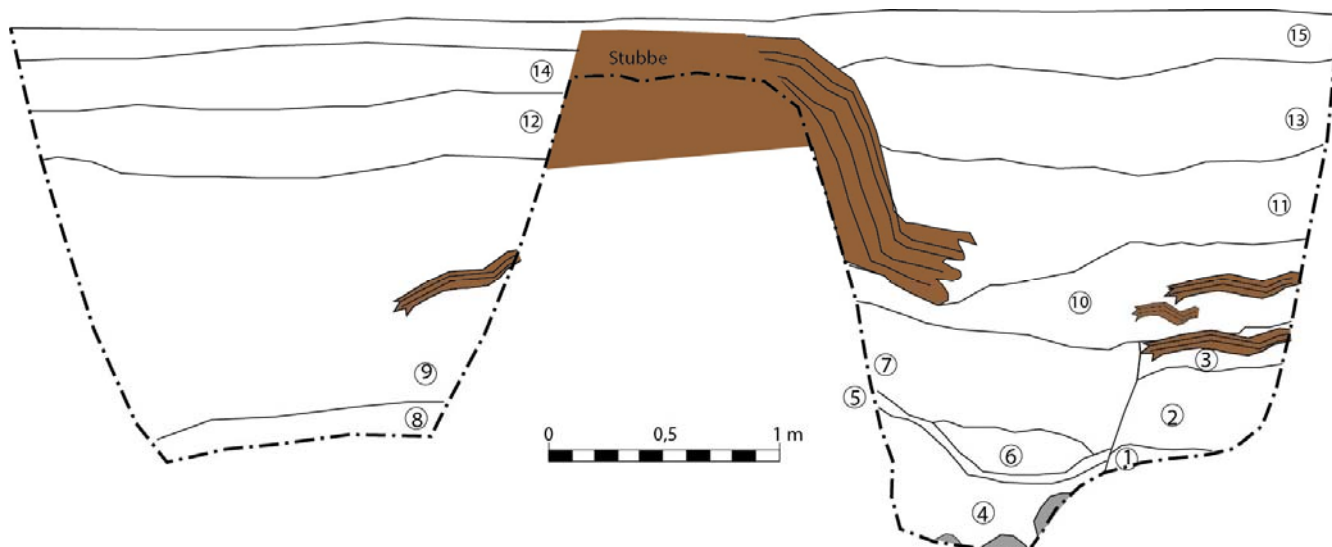
Schakt 9 planritning. En stor stubbe i mitten av schaktet som härrör från ett av Lundagårdsparkens stora träd. Stubben var övertäckt av jord och syntes ej i ytan. Beskrivning av schaktet nedan:

1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Stenskott stolphål
3. Brun, fet lera med moräninblandning. Finkornig och torr med inslag av träkol och djurben, något kompakt. Fyllning i nedgrävning. Tydlig kontaktyta upp emot kant i alla väderstreck utan i väster där det är skuret av schaktkant.
4. Brungrå humös sand, blandat med grus och lera. Inslag av träkol, djurben, tegelkross, kalk, kalkbruk. Dåligt sorterat. Enstaka tegelbrockor och sten. Grovkornig, torr, mager och porös. Mycket rötter. Rajolering från 1740-talet.

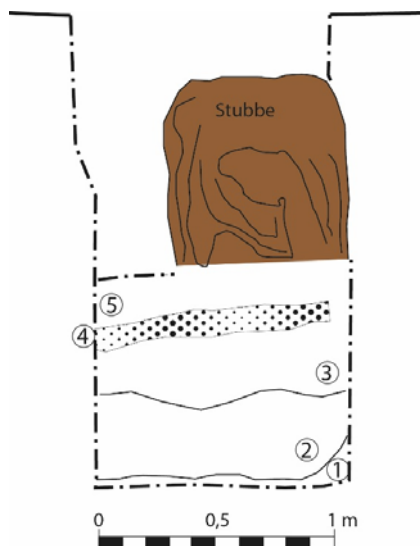
Schakt 9 östra sektionen, beskrivning nedan:

1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Brun, finkornig och fet, torr lera med inslag av fläckar av moränlera. Enstaka tegelbitar, kalk- och träkolsprickar. Ursprunglig markhorisont.
3. Som (2) men med inslag av tegel och enstaka småsten, träkol och kalkprickar. Något mer kompakt, torr och relativt fet. Odlingsjord.
4. Brungrå humös sand, blandat med grus och lera. Inslag av träkol, djurben, tegelkross, kalk, kalkbruk. Dåligt sorterat. Enstaka tegelbrockor och sten. Grovkornig, torr, mager och porös. Mycket rötter. Rajolering från 1740-talet.
5. Gråbrun lera med inslag av sand och humus. Kalkbruk var närvarande, bränd lera och träkol samt träkol likaså. Koncentrationer av kalkbruk. Utjämningslager/bärlager, packningslager över de merporösa massorna i rajoleringslagret (4).
6. Mörkbrun, fet, torr och finkornig, kompakt lera med inslag av träkol, lite tegel och lite kalk. Fyllning i tidigare trädgrop.
7. Brunvit lera med mycket grusinslag och fläckvis gul lera. Kalkbruksinslag. Poröst och torrt och något fet till magert. Enstaka tegel. Rajoleringslager.
8. Som (7) fast mindre grus och mer jord samt mindre kalkbruk. Rajolering.
9. Brun, torr och något fet lera med finkornigt grus. Endast få inslag av småsten, tegel och kalk. Påförd jord för parkanläggningen Lundagård, daterad till 1740-talet.
10. Mörkbrun, fet, humös lera och mull. Matjord.

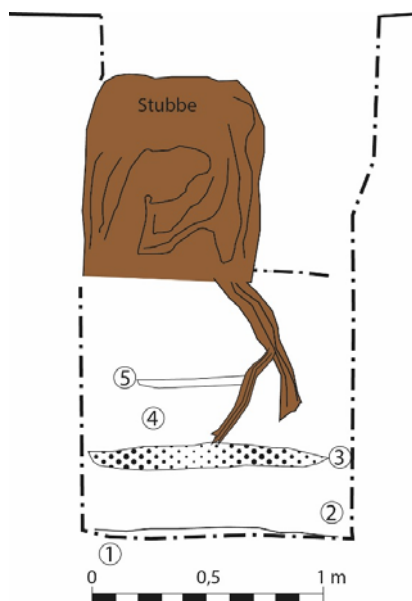
Schakt 9 västra sektionen, beskrivning nedan:

1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Brun, finkornig och fet, torr lera med inslag av fläckar av moränlera. Enstaka tegelbitar, kalk- och träkolsprickar. Ursprunglig markhorisont.
3. Brun, finkornig och fet, torr lera med inslag av fläckar av moränlera. Tegelbitar, kalk- och träkolsprickar. Kompakt, torr och relativt fet. Ursprunglig markhorisont. Odlingjord. Makrofossilprov.
4. Fyllning i stolphål. Brun, finkornig, torr och något mager lera med inslag av sot. Relativt porös. Förekomst av djurben. I botten av stolphål och på kanten satt knytävsstora stenar som skoning, delvis intryckta i moränen. Makrofossilprov.
5. En tunn lins med kalkbruk. Porös, torr och relativt finkornig. Fyllning i stolphål.
6. Gråbeige, torr, mager och finkornig sand. Fyllning i stolphål.
7. Brun, något fet lera med grusinslag, småsten, enstaka tegelbitar och kalkprickar. Mycket torrt med rötter. Fyllning i stolphål.
8. Brungrå, finkornig, torr, mager och kompakt lera. Inslag av träkol, bränd lera, djurben och gula lerfläckar. Kalk var närvarande. Välsorterat. Medeltida marknivå som trampats under grävarbete för rajolering. Omrört. Odlingsslager.
9. Brungrå humös sand, blandat med grus och lera. Inslag av träkol, djurben, tegelkross, kalk, kalkbruk. Dåligt sorterat. Enstaka tegelbrockor och sten. Grovkornig, torr, mager och porös. Mycket rötter. Rajolering från 1740-talet.
10. Brunvit lera med mycket grusinslag och fläckvis gul lera. Kalkbruksinslag, poröst och torrt med enstaka tegel. Rajoleringslager för anläggandet av parkanläggningen Lundagård, daterad till 1740-talet.
11. Brunvit lera med lite grusinslag och fläckvis gul lera. Lite kalkbruksinslag, poröst och torrt med enstaka tegel. Rajoleringslager för anläggandet av parkanläggningen Lundagård, daterad till 1740-talet.
12. Gråbrun lera med inslag av sand. Grovkornig, torr, mager och kompakt. Inslag av småsten, kalk, grus och enstaka tegelkross. Bärlager/utjämningslager. Sentida.
13. Brun, torr, något fet lera med finkornigt grus. Endast få inslag av småsten, tegel och kalk. Påförd jord för parkanläggningen Lundagård. 1740-tal.
14. Brun, fet, humös lera. Matjord.
15. Mörkbrun, fet och humös lera med mullinblandning. Matjord.

Schakt 9 södra sektionen, beskrivning nedan:

1. Gulbrun, finkornig, kompakt och torr morän, något siltig, enstaka sten.
2. Brun, finkornig och fet, torr lera med inslag av fläckar av moränlera. Inslag av träkolsprickar. Ursprunglig markhorisont.
3. Som (2) men med inslag av tegel och enstaka småsten, träkol och kalkprickar. Något mer kompakt, torr och relativt fet. Odlingsjord.
4. Fin sand, finkornig, torr och mager. Sättsand för stenläggning.
5. Brungrå, fet, finkornig, torr och kompakt lera med inslag av träkol och småsten. Relativt lucker. Planteringsjord för träd.

Schakt 9 norra sektionen, beskrivning nedan:

1. Brungrå, finkornig, torr, mager och kompakt lera. Inslag av träkol, bränd lera, djurben och gula lerfläckar. Kalk var närvarande. Välsorterat. Medeltida odlingslager.
2. Brungrå humös sand blandat med grus och lera. Inslag av träkol. Djurben och tegelkross samt kalk och kalkbruk. Dåligt sorterat. Enstaka tegelbrockor och sten. Mycket rötter. Grovkornigt, torrt, magert och poröst. Odlingslager.
3. Fin sand, finkornig, torr och mager. Sättsand för stenläggning.
4. Brungrå humös sand blandat med grus och lera. Inslag av träkol. Djurben och tegelkross samt kalk och kalkbruk. Dåligt sorterat. Enstaka tegelbrockor och sten. Mycket rötter. Grovkornigt, torrt, magert och poröst. Rajoleringslager från 1700-talet.
5. Beige lera blandat med grus, inslag av tegelkross. Lerlins.

Bilaga 3: Fyndlista

KM94782:1-8

Lundagård, Kv Universitetet 1, FU 2014

Lst. Dnr. 431-15564-2014

Fyndnr	Kontext	Material	Sakord	Formtyp	Undertyp	Del	Antal	Vikt, g.	Kommentarer
1	Schakt 3, Norra sektion Lager 3	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		buk	1	8	Vågformad, sotig på utsidan
2	Schakt 3, Södra sektion, Lager B	brons	beslag				2	14	Tunt bleck med punsningar och strålar
3	Schakt 3, Planritning, Lager 3	Bly	Fönsterspröjs				1	0,1	
3	Schakt 3/Planritning/Lager 3	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		buk	1	5	Mörkbrunaktig glasyr på utsidan. På insidan oglaserat och gråaktigt.
3	Schakt 3/Planritning/Lager 3	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		buk - botten	5	402	Ett större kärl med cirka 0,15 m diameter i botten
3	Schakt 3/Planritning/Lager 3	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		botten	1	53	Ingår i ett cirka 0,15 m stort kärl
3	Schakt 3/Planritning/Lager 3	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		buk	43	369	Grönglaserad, troligen tillhörande samma kärl
3	Schakt 3/Planritning/Lager 3	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		mynning	1	5	
3	Schakt 3/Planritning/Lager 3	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		hals - buk	2	44	senapsgul glasyr, insidan gråaktig
3	Schakt 3/Planritning/Lager 3	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		buk	14	84	senapsgulglasyr, insida gråaktig
3	Schakt 3, Planritning/Lager 3	Tegel	Golvtegel				4	1094	Grönglaserat. 1 komplett golvtegel men i tre delar, samt en bit ytterligare
4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Glas	fönsterglas				1	4	Mittbit för blyspröjs

4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Keramik	Kakel	Odefinierat			1	54	Grönglaserat
4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		buk - botten	1	41	
4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		fot	1	91	Rödaktig insida, svagt och ojämn gul glasyr på utsidan samt stora intryck av tummar
4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		lyft- upphängningsanordning	1	27	
4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		buk	1	10	Mörk brungrön glasyr på utsidan
4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		buk	1	13	Ljusbrun glasyr på insidan
4	Schakt 3/Södra sektion Lager 56	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		lyft- upphängningsanordning	1	89	Ljusbrun glasyr på insidan
5	Schakt 5/ Planritning/ Lager 3	Keramik	Kärl	Svartgods, östersjö		buk	1	9	
5	Schakt 5/ Planritning/ Lager 3	Keramik	Kärl	Svartgods, drejat		buk	1	31	
6	Schakt 5/Planritning/ Lager 7	Järn	Spik				1	35	Avförd
6	Schakt 5/Planritning/ Lager 7	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		buk	1	1	
7	Schakt 5/Planritning/ Lager 8	Glas	Fönsterglas				1	5	
7	Schakt 5/Planritning/ Lager 8	Keramik	Kärl	Äldre rödgods, odefinierat		buk	1	20	Ljus, möjligen import
7	Schakt 5/Planritning/ Lager 8	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		buk	1	4	Senapsgul glasyr på insidan
8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat	Trebensgryta	fot	1	73	Sex fingeravtryck längs med foten
8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat	Fat	buk - botten	1	18	
8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		buk	1	18	

8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		lyft- upphängningsanordning	1	4	
8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat		buk	1	5	
8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Kärl	Stengods, odefinierat		buk	1	10	
8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Spelkula				1	6	
8	Schakt 5/Lösfynd	Keramik	Kärl	Porslin		mynning - buk	1	2	På utsidan blå linjer med blommönster. På insidan blå linje längs med mynning

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.

I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

2015

- 2015:1 Flyinge 22:49, Lunds kommun. Antikvarisk medverkan 2013-2014. Carita Melchert.
- 2015:2 Kv Botanicum 15, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2014. Nicklas Kronroth & Aja Guldåker.
- 2015:3 Kv Fredrik 8, Ystad. Arkeologisk förundersökning 2014. Aja Guldåker.
- 2015:4 Kv Tegnér 1, Lund. Geoteknisk undersökning m. fl. 2014. Aja Guldåker.
- 2015:5 Kv Bävern 1, Trelleborg. Översiktlig förundersökning. 2014. Ivan Balic.
- 2015:6 Utbyggnad av Södra stambanan, sträckan Flackarp – Lund C. Arkeologisk utredning steg 1 2014. Ivan Balic & Johan Wallin.
- 2015:7 Adelgatan. Arkeologisk förundersökning 2013 och 2015. Aja Guldåker.
- 2015:8 Stora Råby 34:16, Stora Råby fornlämning nr 10:1 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2015. Aja Guldåker.
- 2015:9 Kv Sankt Mikael 16, Lund. Arkeologisk förundersökning och geoteknisk undersökning 2014. Aja Guldåker & Ivan Balic.
- 2015:10 Innerstaden 2:1, Stortorget, Lund. Arkeologisk förundersökning 2014. Nicklas Kronroth.
- 2015:11 Trafikplats Gastelyckan – Lund Norra. Arkeologisk utredning 2015. Mattias Karlsson.
- 2015:12 Fjärrvärme m. m. i Lunds kommun, Skåne. Arkeologiska förundersökningar 2010–2011. Aja Guldåker.
- 2015:13 Trädgårdsarkeologisk förundersökning vid Ulefos Hovedgaard i Norge, 2015. Aja Guldåker.
- 2015:14 Kv Sankt Måns 4, Lund. Arkeologisk förundersökning 2015. Aja Guldåker.
- 2015:15 Skegrie 14:11, Skegrie socken, Trelleborgs kommun, Antikvarisk medverkan. Henrik Borg.
- 2015:16 Kv Gråbröder 14, Lund. Arkeologisk förundersökning 2014. Aja Guldåker.
- 2015:17 Kv Trädgården 8, Lund. Arkeologisk förundersökning 2015. Ivan Balic.
- 2015:18 Kv Sankt Mårten 28, Lund. Arkeologisk förundersökning 2015. Johan Wallin.
- 2015:19 Kv Repslagaren 29 Lund. Arkeologisk förundersökning 2014. Ivan Balic.
- 2015:20 Borgeby 23:6, Lomma kommun. Borgeby slott porttornet. Antikvarisk medverkan 2014. Carita Melchert.
- 2015:21 Kv Paradis 51, Lund. Arkeologisk förundersökning 2014. Aja Guldåker.
- 2015:22 Vård- och underhållsplan. Ballingstorpsparken och Per Olsgården. 2015. Carita Melchert och Gunilla Gardelin.
- 2015:23 Glädjen 15, Lund. Antikvarisk medverkan 2012-2015. Carita Melchert.
- 2015:24 Falsterbo 2:22, fornlämning Falsterbo 15:1, Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne. Kompletterande arkeologisk förundersökning. Ivan Balic och Gertie Ericsson.
- 2015:25 Färgaren 26, Lund. Stäket. Antikvarisk medverkan 2015. Carita Melchert.
- 2015:26 Kv Föreningen 2, Lund. Arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning 2015. Krister Kåm Tayanin.
- 2015:27 Kv Grynmalaren 31 och 33, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2015. Gertie Ericsson.
- 2015:28 Kv Domkyrkan 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2014. Gertie Ericsson.
- 2015:29 Kv Sankt Mikael 13, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2015. Gertie Ericsson.
- 2015:30 Innerstaden 2:1 – Svartbrödersgatan, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2015. Gertie Ericsson.
- 2015:31 Kv Gråbröder 16, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2014. Gertie Ericsson.
- 2015:32 Kv Banken 6, fornlämning Dalby 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2014-2015. Gertie Ericsson och Aja Guldåker.
- 2015:33 Klippans pappersbruk, kulturvården i bebyggelsen, Klippans bruk, Klippans kommun, Skåne. Kulturmiljöunderlag 2015. Henrik Borg och Gertie Ericsson.
- 2015:34 Kv Universitetet 1, Lundagård, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2014. Gertie Ericsson och Aja Guldåker.